

TORAH OHR • THE CHASSIDISHE PARSHA

פרשת וישב

Parshas Vayeishev

The 5 maamarim of Torah Ohr on the parsha.

The Hebrew and the translation

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/vayeishev/

Contents

PARSHAS VAYEISHEV

Maamar 1	וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען “And Yaakov settled in the land of his father’s sojournings, in the land of Canaan”	3
Maamar 2	והנה אנחנו מאלמים אלמים כו' “And Behold, We Were Binding Sheaves”	16
Maamar 3	שיר המעלות בשוב כו' היינו כחולמים A Song of Ascents: When [Havayah] Returns... We Were Like Dreamers	37
Maamar 4	בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כו' שכשנכנסו יונים להיכל וכו' On the Twenty-Fifth of Kislev	44
Maamar 5	כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך כו'... Thus says Havayah of Hosts: If you will walk in My ways	65

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען

“And Yaakov settled in the land of his father’s sojournings,
in the land of Canaan”

1 וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. להבין ענין זה גם כפל לשון בארץ מגורי אביו בארץ כנען.

“And Yaakov settled in the land of his father’s sojournings, in the land of Canaan.” [We need] to understand this matter, and also the doubled wording, “in the land of his father’s sojournings” [and] “in the land of Canaan.”

הנה כתיב אתהלך לפני ה' בארצות החיים. שיש שני ארצות שהם ב' בחינת כלים להשראת חיים עליונים

Now, it is written, “I will walk before Havayah in the lands of the living”: [meaning] that there are two lands, which are two levels of vessels for the resting of supernal life

(וכמו חיים לשון רבים כך ארצות לשון רבים). וביאור הענין צריך להבין למה נק' א"י [ארץ ישראל] בכל התורה ארץ כנען.

(and just as “life” [chayim] is in the plural, so “lands” is in the plural). And to explain the matter, we must understand why throughout the Torah the Land of Israel is called “the land of Canaan.”

והרי חם הוא אבי כנען ומה הוא היחוס שבח א"י [ארץ ישראל] בזה (גם להבין מ"ש כנען בידו מאזני מרמה) גם מה שכתוב ולא יהיה כנעני עוד בבית ה' צבאות ביום ההוא.

Yet Cham is the father of Canaan; what then is the praise of the Land of Israel in this lineage? (Also [we need] to understand what is written, “Canaan: in his hand are scales of deceit.”) Also what is written, “And there shall no longer be a Canaanite in the house of Havayah of Hosts on that day.”

הנה נודע שכל התורה כולה נדרשת בזה לעומת זה כי כמו שיש לבן ועשו בקליפה

Now, it is known that the entire Torah is expounded [in the manner of] “one opposite the other”: for just as there are Lavan and Eisav in kelipah,

וכן שר הטבחים ושר המשקים וכו'. כך יש כל בחי' אלו בקדושה כי זה לעומת זה עשה אלהים.

and likewise the chief of the butchers and the chief of the cupbearers, etc., so all these levels exist in holiness, for "G-d made the one opposite the other."

2 והנה שלשה בני נח הם למעלה בקדושה ג' בחי' גווני קשת חיור סומק ירוק.

Now, the three sons of Noach are, above in holiness, three levels: the colors of the rainbow, white, red and green.

אלא שבהשתלשלות העולמות בבחינת נפילה ממדרגה אחר מדרגה נעשה חם גשמי אבי כנען. ולהבין ענין כנען בקדושה הנה כנען פירושו סוחר כמ"ש כנעניה נכבדי ארץ.

But in the chain of descending worlds (hishtalshelus), by way of a fall from level after level, it became the physical Cham, the father of Canaan. And to understand the matter of Canaan in holiness: "Canaan" means a merchant, as it is written, "her merchants (kin'aneha) are the honored of the earth."

3 וכתוב כנען בידו מאזני מרמה. היינו עד"מ כמו הסוחר שיפזר ממון כסף וזהב ומוציאם מרשותו כדי להרויח ולהשתכר וכל עיקר כוונתו להיות מפזר ונוסף עוד.

And it is written, "Canaan: in his hand are scales of deceit." That is, by way of analogy, like the merchant who scatters money, silver and gold, and lets it out of his possession in order to profit and earn; and his whole intent is to be one who "scatters and yet gains more."

כך הנה מקור נשמת ישראל שהוא בחי' כנ"י [כנסת ישראל] נמשלה בגלות לסוחר זה כדכתיב בא אחיך במרמה ויקח ברכתך. כי הנה כתיב עת אשר שלט האדם באדם לרע לו.

So the source of the souls of Israel, which is the level of the Community of Israel (Knesses Yisrael), is likened in exile to this merchant, as it is written, "Your brother came with deceit and took your blessing." For it is written, "a time when man ruled over man to his harm."

שע"י התלבשות השכינה בבחי' גלות בתוכם להשפיע להם ע"י זה מתבררים כל ניצוצות הקדושה כמו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] לא גלו ישראל אלא להוסיף עליהם כו' להיות בלע המות וכו'.

For through the enclothing of the Shechinah, in the manner of exile, among them, to bestow upon them, through this all the sparks of holiness are refined; as our Sages, of blessed memory, said, "Israel was exiled only so that [converts] would be added to them," etc., so that "He will swallow up death," etc.

4 ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ ונגלה כבוד ה' כי עין בעין יראו וגו'. וכמו שהוא בכללות העולם כך הוא בפרטות בכל נפש מישראל בעבודת ה'

“And the spirit of impurity I will remove from the land”; “and the glory of Havayah will be revealed”; “for eye to eye they will see,” etc. And just as it is in the world as a whole, so it is in particular in every soul of Israel in the service of G-d.

כי הנה הנשמה טרם ירידתה לעולם הזה להתלבש בגוף ונפש החיונית הבהמית היתה קשורה ומיוחדת במקורה ושרשה במאצילה ברשפי אש האהבה בטבע כשלהבת העולה מאליה כו'

For before its descent into this world to be en clothed in a body and in the vital, animal soul, the soul was bound and united with its source and root, in the One who emanated it, with flames of fire of love, by nature, like a flame that rises of itself, etc.

והיה לה בחי' אהבה ויראה טבעי' [טבעיים] בגילוי רב שהוא בחי' כסף וזהב. כסף מלשון נכסף נכספת דהיינו בחי' אהבה.

And it had the level of natural love and awe in great revelation, which is the level of “silver and gold.” “Silver” (kesef) is from the expression nichsof nichsafta, “you longed greatly”; that is, the level of love.

5 וזהב מצפון יאתה שהוא בחי' שמאל שהוא בחי' יראה ואח"כ כשירדה הנשמה לעולם הזה להתלבש בגוף הגשמי

And “gold comes from the north,” which is the level of the left, which is the level of awe. And afterward, when the soul descended into this world to be en clothed in the physical body,

הנה גם בחי' אהבה ויראה שהיה לה הם מסותרות ומכוסות בלב הגשמי ואינה יכולה לראות באהבה ויראה בהתגלות כל כך כבתחלה, ונמצא שנגרעו האהבה ויראה מערכם.

even the level of love and awe that it had is hidden and covered in the physical heart, and it cannot behold love and awe as openly as at first; so it turns out that the love and awe have been diminished from their measure.

6 וא"כ למה זה ירדה הנשמה לעוה"ז מאחר שהיא ירדה גדולה וגרעון גדול מבתחילה. אך הנה כתיב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף.

If so, why did the soul descend into this world, since it is a great descent and a great loss compared to before? But it is written, "The Torah of Your mouth is better for me than thousands of gold and silver."

אלפי לשון לימוד כלומר שיש לי יתרון ומעלה בתורת פיך בעוה"ז יותר מבחי' זהב וכסף שהיתה הנשמה למודה בהם בתחלה.

"Thousands" (alfei) is an expression of learning. That is to say: I have an advantage and superiority in "the Torah of Your mouth" in this world, more than the level of "gold and silver" to which the soul was accustomed (lemudah) at first.

7 והענין כמו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה וכו' כי ע"י תשובה עילאה מעומקא דלכא תהיה דביקת הנפש באלהים חיים יותר נפלאה ברעותא דלכא

And the matter is as our Sages, of blessed memory, said: "Better is one hour in teshuvah," etc. For through the higher teshuvah, from the depth of the heart, the cleaving of the soul to the living G-d will be more wondrous, in the desire of the heart (re'usa deliba),

כמ"ש לקמן, ונמצא שאע"פ [שאף על פי] שיש לה גרעון באהבה ויראה טבעי [טבעיים] שבחיצוניות הלב הגלויים מ"מ יהיה לה יתרון בבחי' רעותא דלכא בנקודת פנימית הלב כיתרון האור הבא מן החשך דוקא.

as will be explained below. So it turns out that although it has a loss in the natural love and awe that are revealed in the outer dimension of the heart, nevertheless it will have an advantage in the level of the desire of the heart, in the point of the inner dimension of the heart, like "the advantage of light [that comes] from the darkness," specifically.

8 וביאור הענין כי הנה כתיב אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים. פי' ע"ד מ"ש אני ה' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא וכו'

And the explanation of the matter: it is written, "I am the first and I am the last, and besides Me there is no G-d (Elokim)." Meaning, in the manner of what is written, "I, Havayah, have not changed," and "You were [the same] before the world was created," etc.,

בלי שום שינוי כי אין בריאת עולמות עליונים ותחתונים תופסים מקום כלל וכולא קמיה כלא חשיב ממש.

without any change; for the creation of the higher and lower worlds takes up no place at all, and “all before Him is considered as truly nothing.”

9 ומבלעדי פ"י מה שהוא זולת בחי' זו דהיינו באמצעות הזמן שנראה העולם ליש ודבר בפ"ע [כפני עצמו] בחי' זמן ומקום אין אלהים זולתי שהוא בחי' אלהים חיים ומלך עולם

And “besides Me” means what is other than this level, that is, in the midst of time, when the world appears as something existing, a thing unto itself, the level of time and space: [there] “there is no Elokim besides Me,” which is the level of “the living G-d (Elokim) and eternal King,”

כמאמר ומבלעדיך אין לנו מלך גואל וכי' שכל העולמות עליונים ותחתונים נתהוו מבחי' מלכותו ית' as in the saying, “and besides You we have no king, redeemer,” etc.; for all the higher and lower worlds came into being from the level of His sovereignty (malchus), blessed be He,

וכדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים וגוי' ושם עלו השגת כל הנבראיי [הנבראים] העליונים ותחתוניי [ותחתונים] אבל בהקב"ה בכבודו ובעצמו לית מחשבה תפיסא ביה

as it is written, “Your kingship is a kingship over all worlds,” etc. And it is up to there that the comprehension of all the higher and lower creations rises. But as for the Holy One, blessed be He, in His glory and His essence, “no thought can grasp Him,”

כי הוא רם ונשא מגדר ההשגה ואינו נתפס בתוך עלמין לא בבחי' ממלא ולא בבחי' סוכב בשום שכל והשגה בעולם אלא ברעותא דלבא מקרב איש ולב עמוק.

for He is exalted and uplifted beyond the bounds of comprehension, and He is not grasped within the worlds, neither in the level of [the light that] fills [all worlds] nor in the level of [the light that] encompasses [them], by any intellect or comprehension in the world, but only by the desire of the heart, “the inward part of man and a deep heart.”

10 וכמ"ש ממעמקים קראתיך ה' מפני כי בחי' רעותא דלבא נמשך מהתבוננות זו עצמה אם ישים אליו לבו דלית מחשבה תפיסא ביה כלל והוא רם ונשא למעלי [למעלה / למעלת] מעלה עד אין קץ ותכלית אפילו מבחי' חכמה עילאה.

As it is written, "Out of the depths I have called You, Havayah." For the level of the desire of the heart is drawn from this very contemplation, "if he sets his heart to it": that no thought can grasp Him at all, and He is exalted and uplifted, higher and higher without end or limit, even beyond the level of supernal Chochmah.

אי לזאת תכסף ותכלה נפשו לבטל במציאות אליו יתב' [יתברך] לצאת ממאסר הגוף נרתקה ולהשתפך אל חיק אביה

Because of this his soul will yearn and pine to be nullified in its existence to Him, blessed be He, to leave the prison of the body, its sheath, and to pour itself out into the bosom of its Father.

משא"כ הנשמה טרם ירידתה להתלבש בגוף היתה אהבתה ודבקותה בשרשה לפ"ע [לפי ערך] השגתה וכן לענין היראה:

This is not so with the soul before its descent to be enclothed in a body: its love and its cleaving to its root were according to [the measure of] its comprehension; and likewise with regard to awe.

11 והנה בזמן שהיה בהמ"ק [בית המקדש] קיים היה נמשך בחינה זו רעותא דלבא מגילוי אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בהיכל קדשי קדשים כו' כמ"ש בתניא להיות בטל רצונו לרצונו ית' וכמ"ש כי תהיו לי ארץ חפץ.

Now, at the time when the Holy Temple stood, this level of the desire of the heart was drawn from the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in the Sanctuary of the Holy of Holies, etc., as explained in the Tanya, so that one's will be nullified to His will, blessed be He; and as it is written, "For you shall be to Me a land of desire."

אך בזמן הגלות הנה כתיב ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת וגו' משם דייקא דהיינו כשתבונן על ההיפוך מדרכי ה' איך שהוא רחוק מה' בתכלית הריחוק כמו עובר רצונו

But in the time of exile, it is written, "And from there you will seek Havayah your G-d, and you will find [Him]," etc. "From there" specifically: that is, when you contemplate the opposite of the ways of G-d, how it is far from G-d with the utmost distance, such as one who transgresses His will;

ומאין נשפע להם שפע וחיות להיות בהם חיות וקיום מרצונו ית' שרצונו ית' הוא המחיה אותם כמ"ש ואתה מחיה את כלם.

And [consider] from where abundance and life-force flow to them, so that they have life and existence from His will, blessed be He; for His will, blessed be He, is what gives them life, as it is written, "And You give life to them all."

אך על זה אמרו כמה ארך אפים לפניו שמבחי' ארך אפים נמשך ונשתלשל ממדרגות עליונות דרך נפילה להחיות העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] אף שהם עובדי רצונו.

But about this they said, "How great is the patience before Him": for from the level of patience (erech apayim) it is drawn and descends, by way of a fall, from higher levels, to give life to the idol-worshipping nations, even though they transgress His will.

12 וזהו אם לעובדי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה שיושפע בחינת רצון עליון שהוא למעלה מעלה מגדר עלמין

And this is [the reasoning]: if [so] for those who transgress His will, then for those who do His will, how much more so, that there will flow the level of the supernal will, which is far, far above the bounds of the worlds:

שלא בבחי' ירידת והשתלשלות המדרגות בבחי' חכמה ומדות אלא בבחי' פנימית נקודת הלב שהיא בחי' תשובה עילאה שקדמה לעולם. וזהו כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך.

not by way of the descent and chain of levels, in the level of Chochmah and the emotive attributes (middos), but in the level of the inner point of the heart, which is the level of the higher teshuvah that preceded the world. And this is [the meaning of] "when you seek Him with all your heart and with all your soul":

דהיינו שיהפך לבו מן הקצה אל הקצה ואתהפכא חשוכא לנהורא ע"י בחי' רעותא דלבא זו למאוס בחי' עוה"ז ותענוגים ולמשוך לבו ונפשו לדבקה בו ית'.

that is, that his heart be turned from one extreme to the other, and "darkness is transformed into light," through this level of the desire of the heart: to despise the life and pleasures of this world, and to draw his heart and soul to cleave to Him, blessed be He.

13 והנה כל זה ע"ד משל הסוחר הנ"ל שמוציא כסף וזהב מרשותו להיות מפזר ונוסף עוד.

Now, all this is in the manner of the analogy of the merchant mentioned above, who lets silver and gold out of his possession, to be one who "scatters and yet gains more."

כך הנשמה אע"פ [אף על פי] שמוציאה כסף וזהב שהוא בחי' אהבה ויראה הגלויים להתלבש ולהסתיר בגוף ונפש הבהמית הנה עי"ז יש לה יתרון בבחי' רעותא דלבא כרשפי אש מן ההפוך.

So the soul: although it lets out "silver and gold," which is the level of revealed love and awe, to be en clothed and hidden in the body and the animal soul, through this it has an advantage in the level of the desire of the heart, like flames of fire, out of the opposite.

14 וזהו וחס הוא אבי כנען בזקף גדול שחמימות רשפי אש ושללבת העולה למעלה מההפוך הוא העושה בחי' כנען לסחור כנ"ל כמ"ש טעמה כי טוב סחרה וגו'.

And this is [the meaning of] "And Cham is the father of Canaan," with a zakef gadol: for the heat (chamimus) of the flames of fire and of the flame rising upward out of the opposite is what makes the level of Canaan, to trade, as mentioned above; as it is written, "She perceives that her merchandise is good," etc.

אך מתחלה צריך להקדים בחי' יראה תתאה שהיא נמשכת מבחינת מלכותו ית' שהיא נק' בחי' כנען העליונה דקדושה שמזה יעלה ויבא ויגיע להיות בחי' כנען בידו מאזני מרמה להגיע לבחי' רעותא דלבא בחי' פנימית הלב כנ"ל.

But first one must precede [this] with the level of lower awe, which is drawn from the level of His sovereignty (malchus), blessed be He, which is called the level of the supernal Canaan of holiness; from this one will rise, come and reach the level of "Canaan: in his hand are scales of deceit," to reach the level of the desire of the heart, the level of the inner dimension of the heart, as mentioned above.

15 וזהו קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראהו באמת דהיינו באמתות נקודת לבו שהרי אנו רואים דגנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא ואעפ"כ [ואף על פי כן] עומד ברשעו ואינו שב מידעתו

And this is [the meaning of] "Havayah is near to all who call upon Him, to all who call upon Him in truth": that is, in the truth of the point of his heart. For we see that "the thief at the mouth of the tunnel calls upon the Merciful One," and nevertheless he persists in his wickedness and does not turn back from what he knowingly [intends].

וגם אנו רואים שיש אפילו מי שיוליד אהוי"ר [אהבה ויראה] בלבו וחולפת ועוברת כמו אחר התפלה כנ"ל.

And we also see that there is even one who brings forth love and awe in his heart, and it passes and goes away, such as after prayer, as mentioned above.

והיינו מפני שאינו נתפס אלא במוחו ושכלו בבחי' מקיף אבל אינו נכנס לפני ולפנים שיתפעל הלב באמת לאמתו מעומקא דלבא

And this is because it is grasped only in his mind and intellect, in the manner of an encompassing [light] (makif), but it does not enter within, to the innermost, so that the heart be moved in utter truth, from the depth of the heart.

משא"כ כשיקראוהו באמת דהיינו מעומקא דלבא הנה שפת אמת תכון לעד וכל תמוט עולם ועד:

Whereas when they call upon Him in truth, that is, from the depth of the heart, then "the lip of truth shall be established forever," and it shall not falter, forever and ever.

16 והנה כתיב הקל קול יעקב קדמא חסר ו' שהוא בחי' קלא דלא אשתמע וקול בתראה מלא ו' שהוא בחי' קלא דאשתמע כמ"ש בזוהר הקדוש.

Now, it is written, "The voice is the voice of Yaakov": the first [kol] is written lacking a vav, which is the level of the voice that is not heard, and the second kol is written full, with a vav, which is the level of the voice that is heard, as explained in the holy Zohar.

וביאור הדברים הנה בחי' יעקב הוא יו"ד עקב פי' שהיו"ד שהוא תחלת המחשבה ביו"ד נברא עוה"ב [עולם הבא] הוא נמשך לבחי' עקב ורגל שהוא בחי' הדבור.

And the explanation of the matter: the level of Yaakov is yud-akev ("yud" [and] "heel"). Meaning, that the yud, which is the beginning of thought, "with the yud the World to Come was created," is drawn down to the level of heel and foot, which is the level of speech.

ויעקב הוא מבריח מן הקצה אל הקצה. מריש כל דרגין. ובכל מדרגות עליונות יש ג"כ בחינת ראש ורגל

And Yaakov is [the bar that] "runs through from end to end," "from the head of all levels." And in all the higher levels there is also the aspect of head and foot,

כמ"ש ועמדו רגליו ביום ההוא וכתיב והארץ הדום רגלי וכתיב ומקום רגלי אכבד ויעקב הוא בחי' יו"ד עקב בכל עולם ועולם לפי ערכו.

as it is written, "And His feet shall stand on that day," and it is written, "and the earth is My footstool," and it is written, "and the place of My feet I will honor." And Yaakov is the level of yud-akev in each and every world, according to its measure.

17 והנה בחינת קלא דאשתמע הוא בחי' התורה שהוא בחי' המשכה כמשל הקול המחבר וממשיך מצפוני

כוונת הלב לבא לידי גילוי בדבור וכך התורה היא בחי' חכמה עילאה בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא

Now, the level of the voice that is heard is the level of the Torah, which is the level of drawing down, like the analogy of the voice that connects and draws the hidden intentions of the heart so that they come to be revealed in speech. And so the Torah is the level of supernal Chochmah, the level of "wise, but not with a known wisdom."

שהרי טעמי המצות לא נתגלו להיות בהתגלות רב להבין כל עמקי סודותיה בפרטי פרטות ונמשכה לבחי' גילוי ע"י התלכשותה בדברים גשמיים סדר זרעים מועד וכו'.

For the reasons of the mitzvos have not been revealed with great openness, so as to understand all the depths of its secrets in their finest details; and it was drawn into revelation through its being en clothed in physical matters: the Order of Zeraim, Moed, etc.

18 והוא בחי' קול והמשכה של יעקב יו"ד עקב דהיינו מבחי' יו"ד שהוא חכמה עילאה להיות נמשך עד

עקב והוא עשיי [עשיה].

And this is the level of the voice and drawing-down of Yaakov, yud-akev: that is, from the level of the yud, which is supernal Chochmah, to be drawn down to the heel, which is Asiyah.

אך כדי שיהיה האדם כלי ומכון שיהיה חכמה עילאה שורה ומתגלה בו בעסק התורה צריך להיות תחלה בבחי' בטול בבחי' רעותא דלבא

But in order for a person to be a vessel and a place in which supernal Chochmah rests and is revealed, in the study of Torah, he must first be in the level of self-nullification (bittul), in the level of the desire of the heart,

והוא בחי' קלא דלא אשתמע דרוח אמשיך רוח להיות אור ה' שורה ומתגלה בו להיות חכמת ה' בקרבו בהתגלות וחב"ד [וחכמה בינה ודעת] שבנפשו בטלים וטפלים אליו והוא ענין אתדבקות רוחא ברוחא.

which is the level of the voice that is not heard; for "spirit draws spirit," so that the light of G-d rests and is revealed in him, that the wisdom of G-d be within him in revelation, and the Chochmah, Binah and Daas of his soul be nullified and subordinate to Him. And this is the matter of "the cleaving of spirit with spirit."

19 וע"ז נאמר אלוהי בקרבי וכתוב ואשים דברי בפיו. דברי ממש כי דבר ה' זו הלכה היא הנגלית בו והיא המדברת מתוך גרונו.

And about this it is said, "My G-d is within me," and it is written, "And I have put My words in your mouth": "My words" literally, for "the word of Havayah": this is halachah; it is this that is revealed in him, and it is this that speaks from within his throat.

ולכן נאמר על התורה בי מלכים ימלוכו. ואמרינן מאן מלכי רבנן. ומתניתא מלכתא.

Therefore it is said of the Torah, "Through me kings reign," and we say, "Who are the kings? The Rabbis," and "the Mishnah is a queen."

כי להיותו בביטול אל דבר ה' ורצונו וחכמתו ואינו תופס מקום מצד עצמו כלל הנה דבר המלך הוא השלטון והוא בחי' מלך שגוזר ואומר שאם יטעון ראובן כך כו' יהיה כך.

For since he is nullified to the word of G-d and to His will and His wisdom, and takes up no place of his own at all, "the word of the king is sovereign," and he is on the level of a king who decrees and says that if Reuven claims thus, etc., it shall be thus,

וכן לעשות כך ושלא לעשות כך וכו' ואינו בבחי' עבד כ"א בעשיית המצות שהוא כעבד המקיים מצות המלך ועושה דבריו:

and likewise to do thus and not to do thus, etc. And he is not on the level of a servant, except in the performance of the mitzvos, in which he is like a servant who carries out the king's commands and does his words.

20 וזהו וישב יעקב בארץ מגורי אביו. וישב הוא ענין השפלה וירידה ממקום עמידתו. ופ"י שבחי' יעקב יו"ד עקב נמשך ונשפל להיות בארץ מגורי אביו.

And this is [the meaning of] "And Yaakov settled in the land of his father's sojournings (megurei)." "Settled" (vayeshev) denotes a lowering and descent from the place where one stood. And the meaning is that the level of Yaakov, yud-akev, is drawn down and lowered to be "in the land of his father's megurei."

ומגורי יש בו ב' פ"י הא' הוא לשון יראה והב' הוא לשון אוצר כמו מגורה מלאה פירות שהוא כלי שאוצרין לתוכו ושניהם עולים בקנה אחד כי יראה ה' היא אוצרו כתיב.

And megurei has two meanings: the first is an expression of fear, and the second is an expression of a storehouse, as in "a granary (megurah) full of produce," which is a vessel into which [produce] is stored; and both go together, for it is written, "The fear of Havayah is His treasure."

21 וכן בדברי רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אוצר של יראת שמים שהיא בחי' יראה עילאה יראה בשת בבחי' בטול הוא כלי קבול לחכמה עילאה שיהא שורה ומתגלה בו

And so too in the words of our Sages, of blessed memory, "a storehouse of the fear of Heaven," which is the level of higher awe, the awe of shame, in the level of self-nullification: it is a receiving vessel for supernal Chochmah, that it may rest and be revealed in it.

ונקרא מגורי אביו כי יעקב הוא בחי' יו"ד עקב הוא בחי' הארה והמשכה מבחי' חכמה עילאה להמשיך עד סוף כל דרגין. ובחי' חכמה עילאה נק' אביו.

And it is called "his father's megurei," for Yaakov is the level of yud-akev; he is the level of illumination and drawing-down from the level of supernal Chochmah, to draw [it] down to the end of all levels. And the level of supernal Chochmah is called "his father."

22 והנה זה הוא בבחי' יחודא עילאה ואתדבקו' רוחא ברוחא בעסק התורה להיות בטל אליו ית' בבחי' חכמה עילאה כנ"ל.

Now, this is in the level of the higher unity (yichuda ila'ah) and the cleaving of spirit with spirit in the study of Torah, to be nullified to Him, blessed be He, in the level of supernal Chochmah, as mentioned above.

אך בבחי' יחודא תתאה דהיינו להיות כלי ומכון לשבתו ית' בבחי' קיום העולם בבחי' מלכותו שיהיה גם בזה שורה ומתגלה בחי' ה' אחד.

But in the level of the lower unity (yichuda tata'ah), that is, to be a vessel and a place for His dwelling, blessed be He, in the level of the world's existence, in the level of His sovereignty, so that in this too the level of "Havayah is One" rest and be revealed:

הנה זה נמשך ע"י ישיבה והשפלי' [והשפלה] אחרת ממדתו של יעקב להמשיך מדת חסד מראש כל דרגין עד סוף כל דרגין בארץ התחתונה הוא כנען שהוא בחי' מלכותו ית' ומלך במשפט יעמיד ארץ והוכן בחסד כסא.

this is drawn through another settling and lowering of the attribute of Yaakov, to draw down the attribute of Chesed from the head of all levels to the end of all levels, into the lower land, which is Canaan, which is the level of His sovereignty (malchus), blessed be He; and "A king establishes the land through justice," and "the throne is established through kindness."

שקיום העולם הוא בחסד כמ"ש עולם חסד יבנה דהיינו בעשיית המצות בכלל ששרשם הוא בחי' חסד ובפרטות הוא מצות הצדקה וחסד שלכן היא נקראת בשם מצוה סתם כו' שהיא שקולה כנגד כל המצות כמ"ש בתניא:

For the world's existence is through kindness, as it is written, "The world is built on kindness": that is, through the performance of the mitzvot in general, whose root is the level of Chesed, and in particular it is the mitzvah of charity and kindness, which is why it is called simply "the mitzvah," etc., for it is equal to all the mitzvot, as explained in the Tanya.

והנה אנחנו מאלמים אלמים כו'

“And Behold, We Were Binding Sheaves”

1 והנה אנחנו מאלמים אלמים כו'. כתיב אלה המלכים אשר מלכו כו' שהן ז' מלכין קדמאין דתהו שנפלו בשבחה"כ [בשבירת הכלים] למטה לשם ב"ן [שם ב"ן] דאצי" מקור דבי"ע ומשם ירדו בבי"ע וזהו ענין מיתת המלכים כידוע.

“And behold, we were binding sheaves,” etc. It is written, “These are the kings who reigned,” etc.: these are the seven primordial kings of Tohu, who fell in the shattering of the vessels down to the Name Ban of Atzilus, the source of Beriah, Yetzirah and Asiyah, and from there they descended into Beriah, Yetzirah and Asiyah. This is the matter of “the death of the kings,” as is known.

2 והנה בשבחה"כ [בשבירת הכלים] נפלו כמה בחי' דהיינו הן בחי' נשמות והן בחי' מלאכים והן בחי' כחות אלקיים עצמם כולם נשברו ונפלו למטה בבי"ע והכחות אלקים נפילתן היינו שירדו להחיות בי"ע כו'.

Now, in the shattering of the vessels a number of levels fell: namely, the level of souls, the level of angels, and the level of the G-dly powers themselves. All of them were shattered and fell down into Beriah, Yetzirah and Asiyah; and the fall of the G-dly powers means that they descended to give life to Beriah, Yetzirah and Asiyah, and so on.

ופי' וענין השבירה של הכלים ושל הנצוצות כו'. הוא ענין התפרדותן לחלקים רבים כמו עדי"מ תיבת ברוך כשאותיותי' [כשאותיותיה] מצורפות בתיבה זו מתלבש בהן השכלה שהוא ענין הברכה

The explanation and meaning of the shattering of the vessels and of the sparks, etc., is that they separated into many pieces. By way of analogy: the word ברוך (“blessed”): when its letters are joined together in this word, an idea is en clothed in them, namely the idea of blessing;

אבל כשיתפרדו הד' אותיות אלו זמ"ז [זה מזה] להיות הבי"ת בפ"ע [בפני עצמו] וכן הרי"ש וכו' אזי לא ימצא בהן התלבשות השכלה זאת כלל.

but when these four letters separate from one another, so that the כ stands by itself, and likewise the ר, and so on, then this en clothed idea will not be found in them at all.

3 ועדי"ז הוא שבה"כ [שבירת הכלים] דתהו שנתפרדו הכלים לחלקים רבים מפורדים זמ"ז [זה מזה] עד שנסתלק מהם האור שהי' [שהיה] מתלבש בתוכן קודם פירוד זה.

In the same way is the shattering of the vessels of Tohu: the vessels separated into many pieces, divided from one another, until the light that had been enclothed within them before this separation departed from them.

ומצד זה ירדו במדרגה בבחי' ב"ע ונתהוו מזה עולמות הנפרדים ברואים רבים מינים ממינים שונים כמ"ש היש מספר כו'.

Because of this they descended in level to the plane of Beriah, Yetzirah and Asiyah, and from this came into being the worlds of separation: many creatures, species upon species of different kinds, as it is written, "Is there any number [to His troops]," etc.

4 והנה עצמות המאציל ב"ה הוא יחיד ומיוחד בתכלית היחוד כנודע

Now, the Essence of the Emanator, blessed be He, is singular and unique in the ultimate unity, as is known.

ולזאת כדי שיתהוו בחי' הנבראים שהם בבחי' רבוי גדול ובבחי' פירוד שהם בחי' יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] שזהו ממש המנגד אל אמתות אחדותו ב"ה שאין עוד מלבדו. הוצרך להיות ע"י שבה"כ [שבירת הכלים]

Therefore, in order that created beings should come into being, which are in a state of great multiplicity and in a state of separateness, that is, in the state of something, an entity in its own right, which is the very opposite of the truth of His unity, blessed be He, that "there is nothing else besides Him," it had to come about through the shattering of the vessels:

שמחמת שנתפרדו לחלקים קטנים רבים מאד ע"י נעשה בחי' הרבוי של הנבראים וגם ע"י פירוד זה נעשה כל נברא מהות בפ"ע [בפני עצמו] שכל מלאך מובדל מחבירו כו'.

because they separated into very many small pieces, the multiplicity of created beings came about through this; and also through this separation each creature became an entity of its own, so that each angel is set apart from its fellow, and so on.

5 והנה כאשר ירדו הכלים והנצוצות מאת פניו ית' לפי גודל הירידה כך נעשה בהם הפירוד והרבוי.

Now, when the vessels and the sparks descended from before Him, may He be blessed, the separateness and multiplicity that came about in them was according to the extent of the descent.

וכל שעדיין לא ירדו כ"כ [כל כך] אזי לא הי' [היה] הפירוד כ"כ [כל כך] כי כל הקרוב קרוב יותר אליו ית' יש
בו יותר הבטול והאחדות

Whatever had not yet descended so far did not have as much separateness, for whatever is closer to Him, may He be blessed, has more self-nullification and oneness;

וכל שנתרחקו יותר אזי נעשה בהן יותר הפירוד והרבוזי ונמצא כשנפלו למטה בעשייה נעשה הפירוד
והרבוזי ביותר.

and the further they became distant, the more separateness and multiplicity came about in them. It follows that when they fell down into Asiyah, the separateness and multiplicity became greatest of all.

6 וז"ש [וזהו שכתוב] ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד כו'

This is what is written, "And a river goes out of Eden to water the garden, and from there it divides," etc.

שהנהר הנמשך מעדן שהוא חכ' [חכמה] דאצילות בהיותה נמשכת והולכת דרך כל עולם האצ"י עד הגן
הוא בחי' מלי' דאצילות הוא הכל נהר אחד עדיין מושלל מגדר ההתחלקות בתכלי' [בתכלית].

The river that is drawn from Eden, which is Chochmah of Atzilus, as it is drawn and travels through the whole World of Atzilus until [it reaches] the garden, which is the level of Malchus of Atzilus, is all one river, still entirely beyond the bounds of division.

כי באצ"י איהו וגרמוהי חד שהן בכחי' ביטול אמיתי למאצילן ומיוחדין עמו בתכלית היחוד שהוא הפוך
הפירוד והרבוזי כו'.

For in Atzilus "He and His vessels are one": they are in a state of true self-nullification to the One who emanates them, and are united with Him in the ultimate unity, which is the opposite of separateness and multiplicity, and so on.

7 וכיון שמגיע הנהר בראש הבריאה אזי כתיב ומשם יפרד והיה לדי' ראשים. ואף שלא נתוסף בו מים עכ"ז [עם כל זה] נתפרד והיו לדי' חלקים.

And once the river reaches the head of Beriah, then it is written, "and from there it divides and becomes four heads". Although no water was added to it, it nevertheless divided and became four parts.

והן ד' מחנות שכינה פני ארי' [אריה] אל הימין פני שור כו'. אך הם חלקים כוללים עדיין שכל חלק מהם כולל כמה פרטים רבים.

These are the four camps of the Shechinah: "the face of a lion on the right, the face of an ox," etc. But these are still general parts, each of which includes many particulars.

8 ובירידת המדרגה עוד נתחלק מבחי' מיכאל שהוא בחי' פני אריה לקפ"ו אלף בחינות מחולקות שהן מחנה מיכאל.

And as the level descends further, the level of Michael, which is the level of the face of the lion, divided into 186,000 separate aspects, which are the camp of Michael.

וכן מבחי' גבריאל שהוא בחי' פני שור נתחלק לחלקים רבים שהם כל פרטי המלאכים דמחנה גבריאל כו' וכ"ז [וכל זה] הוא עדיין בעולם הבריאה וביצירה מתחלק עוד לפרטים יותר שהן הרוחות דיצירה.

So too the level of Gavriel, which is the level of the face of the ox, divided into many parts, which are all the individual angels of the camp of Gavriel, and so on. All this is still in the World of Beriah; in Yetzirah it divides further into more particulars, which are the ruchos of Yetzirah.

ובעשיה מתחלק עוד לחלקים רבים ביותר שהם הנפשות דעשיה והכל הוא מבחי' שבה"כ [שבירת הכלים] שמתפררים בפירור אחר פירור ורבו רבוי כנ"ל.

And in Asiyah it divides further into the greatest number of parts, which are the nefashos of Asiyah. All of it comes from the shattering of the vessels, as they crumble fragment after fragment, multiplicity after multiplicity, as explained above.

אך המלאכים הם אשר כבר נתקנו בכחי' עולם התקון וזהו הנק' ואשר משרתיו כולם עומדים כו'. וכחי' יוצר משרתי' [משרתים] הם המתבררי' בכ"י [בכל יום] כו':

But the angels are those that have already been rectified in the level of the World of Tikkun; this is what is called "and Whose servants all stand," etc. And the level of "Who forms servants" are those who are refined every day, and so on.

9 והנה כמו שהוא במלאכים כך עד"ז נמצא בנשמות שע"י רבוי ירידת המדרגות בהשתלשלות העולמות מתפררים לחלקים קטנים מאד ברבוי אחר רבוי כו'

Now, just as it is with the angels, so in the same way it is found with the souls: through the many levels of descent in the chain of descending worlds (hishtalshelus) they crumble into very small pieces, multiplicity after multiplicity, and so on.

כי ד' דגלי מדבר הם מספר שרשי הנשמות בעולם הבריאה ונשמת יהודה כוללת כל הנשמות שבמחנה יהודה

For the four banners of the wilderness are the number of the roots of the souls in the World of Beriah; and the soul of Yehudah includes all the souls in the camp of Yehudah,

ואח"כ נתחלק להרבה נשמות פרטיים שבדגל מחנה יהודה וכן בשאר הדגלים והשבטים עד שנעשו ס"ר בעולם הבריאה [הבריאה].

and afterwards it divided into many individual souls in the banner of the camp of Yehudah, and likewise in the other banners and tribes, until they became six hundred thousand in the World of Beriah.

כי התורה מדברת הכל בעולם הבריאה אבל ביצירה נתרבו החלקים יותר במספר גדול הם בבחי' הרוח דיציר.

For the Torah speaks entirely of the World of Beriah; but in Yetzirah the parts multiplied further into a great number, and they are on the level of the ruach of Yetzirah.

10 ובעשיי [ובעשיה] המספר של הנפשות דעשייה הוא גדול יותר מכולן. אך הס"ר נשמות הם שכבר נתקנו ונתבררו משבה"כ [משבירת הכלים] ונכללו בעולם התקון.

And in Asiyah the number of the nefashos of Asiyah is greater than all of them. But the six hundred thousand souls are those that have already been rectified and refined from the shattering of the vessels and included in the World of Tikkun.

וכמו שנמצא ענין השבירה שהוא בחי' הרבוי והפירוד בנשמות ומלאכי כנ"ל כך ימצא בכחות האלקיים ממש שנתחלקו לחלקים רבים מאד ונתפזרו לבי"ע כו'

And just as the shattering, which is multiplicity and separateness, is found in the souls and angels, as explained above, so it is found in the G-dly powers themselves: they divided into very many parts and were scattered into Beriah, Yetzirah and Asiyah, and so on.

וכל מה שירדו יותר בירידת המדרגה נתרבה יותר הפירוד דהיינו שכל חלק וכל נצוץ נתחלק עוד לנצוצות וחלקים רבים ע"ד הנ"ל במלאכי ונשמות

And the further they descended in level, the more the separateness increased; that is, each part and each spark divided further into many sparks and parts, in the manner explained above regarding angels and souls.

כי הנה ידוע ע"פ ורוח אלקים מרחפת רפ"ח מת דהיינו רפ"ח נצוצין שנפלו מעולם התהו עם הכלים שנשברו.

For it is known on the verse "and the spirit of G-d hovered (merachefes)": merachefes [spells] "288 (רפ"ח) died (מת)," that is, 288 sparks that fell from the World of Tohu together with the vessels that were shattered.

11 ומספר רפ"ח הוא בחי' הפירוד של הנצוצין שנפלו כמו שהיו עדיין באצילות שזהו ראשית ירידתן שאז נתפרדו למספר רפ"ח וזהו רפ"ח מת כו'.

The number 288 is the separation of the sparks that fell as they still were in Atzilus, which is the beginning of their descent, when they separated into the number 288; this is "288 died," and so on.

אבל אח"כ כשנפלו מאצ"י לעולם הבריאה אזי כל נצוץ מרפ"ח נצוצים הנ"ל שבאצ"י נתחלק שם בבריאה לחלקים רבים מאד

But afterwards, when they fell from Atzilus to the World of Beriah, each spark of the 288 sparks in Atzilus mentioned above divided there in Beriah into very many parts.

וכשנפלו מבריאה ליצירה אזי נתחלקו עוד לחלקים ונצוצים קטנים וכן מיצ"י [מיצירה] לעשיה נתחלקו ונתפרדו עוד ביותר לאלפים ורבבות.

And when they fell from Beriah to Yetzirah, they divided further into small parts and sparks; and likewise from Yetzirah to Asiyah they divided and separated still further, into thousands and myriads.

12 ובזה יובן מה שנמשך הגלות כ"כ [כל כך] הרבה יותר מן י"ז מאות שנה וידוע שהכוונה הכל לברר הרפ"ח נצוצים וכשיוגמרו הברורי' [הברורים] יבא משיח בב"א [במהרה בימינו אמן].

Through this we will understand why the exile has lasted so long, far more than seventeen hundred years. It is known that the whole intent is to refine the 288 sparks, and when the refinements are completed, Mashiach will come, speedily in our days.

וא"כ הוא תמוה וכי אפשר שלא נתברר עדיין רפ"ח נצוצים במשך רב כזה אשר דור הולך ודור בא וכל א' מישראל מברר חלקו שצריך לברר

If so, this is puzzling: is it possible that the 288 sparks have still not been refined over such a long time, in which "a generation goes and a generation comes," and every Jew refines the portion he needs to refine?

ומה גם שמספרן של ישראל שצריכי לברר הרפ"ח הם ס"ר כיוצאי מצרים והרי עתה ב"ה ישראל רבים יותר ממספר זה יוסף ה' עליהם כו'

All the more so, since the number of Jews who must refine the 288 is six hundred thousand, like those who went out of Egypt, and now, thank G-d, the Jews are more than this number, "may Havayah add to them," etc.;

וכ"ש [וכל שכן] בזמן הקדמוני שהי' [שהיה] נמצא כפרים שהיו בהם יותר מס"ר כמ"ש בגמ' [בגמרא] כפר שחליים כו'.

and all the more so in ancient times, when there were villages that had more than six hundred thousand [in them], as the Gemara says about the village of Shechalayim, etc.

אלא שהוא משום שלמטה בעשייה נתפרדו הניצוצי' לאלפים ורבבות אין מספר ומספר רפ"ח הוא באצי' ושם הם ג"כ מספר ס"ר נשמות כלליי' שהם צריכים לברר רפ"ח חלקים גדולים הן הניצוצות שבאצי'.

But [the answer] is that below, in Asiyah, the sparks separated into thousands and myriads without number. The number 288 is in Atzilus, and there, too, is the number of six hundred thousand general souls, which must refine 288 large parts, namely the sparks in Atzilus.

וכמו שלמטה נתרכה מספר הנשמות כנ"ל כך נתרכו מאד הניצוצים לאלפי אלפים חלקים קטנים ולכך נמשך הגלות שעדיין לא נשלם כל הבירורים כו' וכשיושלם הבירור יבא הגואל בב"א [במהרה בימינו אמן]:

And just as below the number of souls multiplied, as explained above, so the sparks multiplied greatly into thousands upon thousands of small parts. Therefore the exile has lasted long, for all the refinements have not yet been completed, etc.; and when the refinement is completed, the redeemer will come, speedily in our days.

13 והנה כתי' [כתיב] מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית פי' שבחי' הרבוי שנעש' ע"י שבה"כ [שבירת הכלים]

הנ"ל בנבראי' [בנבראים] שבבי"ע

Now, it is written, "How many are Your works, Havayah! You made them all with wisdom." This means: the multiplicity that came about through the shattering of the vessels, as explained above, in the creatures of Beriah, Yetzirah and Asiyah,

ובפרט בעשיי [בעשיה] הרבוי והפירוד גדול יות' [יותר] שכל א' מובדל מחבירו ובבחי' יש ונפרד וזהו מה רבו מעשיך ה' כו'.

and especially in Asiyah, where the multiplicity and separateness are greater, for each one is set apart from its fellow and is in a state of a separate something. This is “How many are Your works, Havayah,” etc.

14 וכולם בחכ' [בחכמה] עשית עשית הוא ל' [לשון] תיקון שעיי החכ' [החכמה] הם מתתקנים בבחי' עולם התיקון

“You made them all with wisdom”: “made” (עשית) is a term of rectification: through Chochmah they are rectified on the level of the World of Tikkun.

דהיינו שעיי החכ' [החכמה] מגיע ונמשך בהם הביטול להיו' [להיות] בטלים ונכללים אליו ית' ולהיו' [ולהיות] מתחברין יחד עייז ולא יהיו מפורדים וזהו עבודת ישראל.

That is, through Chochmah self-nullification reaches them and is drawn into them, so that they become nullified and included in Him, may He be blessed, and through this become joined together and are no longer separate. And this is the service of the Jewish people.

15 וזאת תורת האדם לברר בירורין ולהעלותן מבחי' הפירוד לאחדות ה' וזהו אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ.

“And this is the teaching of man”: to refine what must be refined and raise it from separateness to the oneness of G-d. This is “You are One, and Your Name is One, and who is like Your people Israel, one nation in the land.”

פי' אתה היינו מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' שהוא יחיד ומיוחד ב"ה. ושמך הוא בחי' הזיו והאור המתפשט ממנו הנק' אא"ס [אור אין סוף] ב"ה הוא ג"כ אחד בתכלית.

The meaning: “You” is His Essence, may He be blessed, who is singular and unique, blessed be He. “Your Name” is the radiance and light that spreads forth from Him, called the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He; it too is utterly one.

16 ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ דהיינו שהם עושים כחיי אחד אפי' [אפילו] בארץ שעם היות שבארץ הוא הפירוד היותר גדול כנ"ל שעיקר הפירוד והרבוז הוא בעשיי' [בעשייה]

“And who is like Your people Israel, one nation in the land”: that is, they make oneness even in the land [below]. For although in the land [below] there is the greatest separateness, as explained above, since separateness and multiplicity are mainly in Asiyah,

אעפ"כ [אף על פי כן] הישראל ע"י עבודתו ותורתו הם עושים שם ג"כ אחד שהם מעלים הנצוצים שנפלו שם בשב"כ [בשבירת הכלים] שיתעלו באחדות ה':

nevertheless the Jewish people, through their service and their Torah, make oneness there too, for they raise the sparks that fell there in the shattering of the vessels so that they are elevated into the oneness of G-d.

17 וזהו והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה. שזה הי' [היה] ג"כ עבודת השבטים ראובן ושמעון כו' And this is “And behold, we were binding sheaves in the midst of the field.” For this was also the service of the tribes, Reuven and Shimon, etc.:

שהיו מבררים הנצוצין שנפלו בבחי' פירוד בשב"כ [בשבירת הכלים] והיו מעלי' [מעליה] אותן בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] להתכלל במלי' דאצי' ועי"ז היו מתחברים שם יחד והיו לאחדים שהרי נכללו באחדות ה' בבחי' מדת מלכותו ית'.

they would refine the sparks that fell into a state of separateness in the shattering of the vessels and raise them as mayin nukvin (feminine waters) to be included in Malchus of Atzilus. Through this they were joined together there and became one, since they were included in the oneness of G-d, in the attribute of His sovereignty, may He be blessed.

18 וזהו פי' מאלמים אלומים. עדי"מ כמו שקושרין העמרים שמקבצין כמה שבולים רבים מאד ומחברין אותן וקושרין אותן באגודה אחת

And this is the meaning of “binding sheaves.” By way of analogy, it is like binding the sheaves: one gathers a great many stalks, joins them and binds them into a single bundle,

וזהו הנק' אלומה כידוע והרי מתחלה היו השבולים מפורדים זמ"ז [זה מזה] וע"י קשירה זו היו לאחדים. and this is what is called a sheaf, as is known. At first the stalks were separate from one another, and through this binding they became one.

כמו"כ [כמו כן] ממש הוא ענין הבירורים והעלאת הנצוצות הנ"ל כשמעלין אותן מטורי דפרודי להתכלל בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] באחדות ה' שנמצא נעשו ונכללו בבחי' אחד ממש ממה שהיו בתחלה בבחי' פירוד ורבוני כנ"ל.

Exactly so is the matter of the refinements and the raising of the sparks mentioned above: when they are raised from "the mountains of separation" to be included, as mayin nukvin, in the oneness of G-d, it follows that they have become, and been included as, truly one, from what they were at first, in a state of separateness and multiplicity, as explained above.

19 וזהו מאלמים אלומים היינו העלאת הנצוצות בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] בתוך השדה הוא בחי' חקל תפוחין שהיא מל' דאצי' שלשם נכלל המ"ן [המ"ן נוקבין] כנודע.

And this is "binding sheaves," namely the raising of the sparks as mayin nukvin, "in the midst of the field," which is the level of "the field of apples," which is Malchus of Atzilus, where the mayin nukvin is included, as is known.

ועוד זאת מה שנק' העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] בלשון מאלמים אלומים. מלשון אלם שאינו יכול לדבר.

Furthermore: that the raising of mayin nukvin is called by the term "binding sheaves" (me'almim alumim) is from the term illem, a mute who cannot speak.

הואיל וענין העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] הוא בחי' בטול היש שנתבטל ממש להכלל בה' הרי אז הוא בבחי' אלם שאינו יכול לדבר ולהשפיע לזולתו שזהו בחי' יש.

Since the raising of mayin nukvin is the nullification of one's sense of being something, becoming truly nullified so as to be included in G-d, it is then in the state of a mute who cannot speak and give to another, [for giving to another] is the state of a something.

וכיון שעיקר העלאה זו הוא בחי' הבטול ע"כ הוא הפוך ההשפעה ונק' אלם (וכענין אידי דטריד למיבלע כו' עמ"ש ע"פ התוספתא דבשלח) (ד' נ"א) בענין אגלידו מיא כו'

And since the essence of this raising is self-nullification, it is therefore the opposite of giving [to others], and it is called "mute." (This is like the idea "since he is busy swallowing," etc.; see what is explained on the Tosefta in Beshalach (p. 51) on the matter of "the waters froze," etc.

ועמ"ש בטעם שהמסעות היו מ"ב וסה"ע [וספירת העומר] הוא מ"ט ימים כי בסה"ע [בספירת העומר] שהוא המשכות יש בכל מדה בחי' גילוי מל' דחסד כו' משא"כ במסעות העלאות הפוך הגילוי כו' ע"ש.

And see what is explained on the reason that the journeys were forty-two while the Counting of the Omer is forty-nine days: for in the Counting of the Omer, which consists of drawings-down, in each attribute there is the level of revelation, Malchus of Chesed, etc., whereas the journeys are ascents, the opposite of revelation, etc.; see there.)

כי הנה הדבור שבאדם אינו צריך לו רק בשביל לדבר לזולתו אבל כשהוא בפ"ע [בפני עצמו] א"צ [אין צריך] / אינו צריך לדבר.

For speech in a person is needed only in order to speak to another; but when he is by himself, he does not need to speak.

וכך יובן למעלה בנמצאים הרוחניים ענין בחי' הדבור שבהם (כמו שמצינו בגמ' [בגמרא] שתי רוחות מספרות כו') הוא בחי' כח ההשפעה לזולתו מעילה לעלול

And so it will be understood above, in spiritual beings, that the level of speech in them (as we find in the Gemara, "two spirits were conversing," etc.) is the power to give to another, from cause to effect.

וזהו כשהעילה הוא מהות בפ"ע [בפני עצמו] אז יכול להשפיע להעלול שלו

And this is [possible] when the cause is an entity in its own right: then it can give to its effect.

אבל בהיותו דבוק בעילתו וטרוד לקבל שפע לעצמו אז הוא בבחי' בטול לעילתו ואין בו כח להשפיע לזולתו מצד עוצם ביטולו כו'.

But when it is attached to its own cause and occupied with receiving flow for itself, it is then in a state of self-nullification to its cause, and it has no power to give to another because of the intensity of its self-nullification, etc.

20 ובחיי בטול זה שדבוק בעילתו הוא עד"מ העובר כשהוא בבטן אמו שאינו מהות בפ"ע [בפני עצמו] רק אוכל ממה שאמו אוכלת כו' אלא לאחר הלידה נעשה יש בפ"ע [בפני עצמו] עד שיכול אח"כ לדבר לזולתו כו'.

And this self-nullification, of being attached to its cause, is by way of analogy like the fetus while it is in its mother's womb: it is not an entity in its own right, but "eats what its mother eats," etc. Only after birth does it become a something in its own right, until afterwards it can speak to another, etc.

21 ועד"ז יובן בענין הברורי [הברורים / הברורים] שעולים בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] ונכללים בבחי' עבור ביסוד דנוק' [דנוקבא]

In the same way it will be understood regarding the refinements that rise as mayin nukvin and are included, in the manner of gestation, in the Yesod of Nukva.

דהיינו שמתחלה היו בבחי' יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] והי' [והיה] יכול להשפיע לזולתו אבל כשנכלל בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] שהוא בחי' בטול לאוא"ס [לאור אין סוף] ב"ה ודבוק בו בתכלית ה"ז [הרי זה] בחי' עבור שאז אינו מהות בפ"ע [בפני עצמו] רק אוכל ממה שאמו אוכלת

That is: at first they were in the state of something, an entity in its own right, and could give to another; but when it is included as mayin nukvin, which is the state of self-nullification to the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, and is utterly attached to Him, this is the state of gestation, when it is not an entity in its own right but only "eats what its mother eats."

ולפיכך נק' אז אלומים מלשון אלמים שאינו יכול לדבר ולהשפיע לזולתו מצד עוצם הביטול כמשל העובר כו'

Therefore they are then called alumim (sheaves), from the term illemim (mutes), who cannot speak and give to another because of the intensity of the self-nullification, as in the analogy of the fetus, etc.;

משא"כ קודם העלאה זו ועבור זה הי' [היה] בבחי' יש לדבר ולהשפיע כו' אלא שע"י העלאה זו נעשה בחי' אלמים.

whereas before this raising and this gestation it was in the state of something, able to speak and give, etc. But through this raising it became the state of illemim (mutes).

22 ועדיין יובן שיש ג"כ עבור שני לאחר הלידה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] והיינו בשביל המשכת מוחין דגדלות צריך לבא מתחלה בבחי' הבטול בתכלית וזהו העבור שני

In the same way it will be understood that there is also a second gestation after birth, as is written in Etz Chaim. That is: in order to draw down the mature intellect (mochin degadlus), one must first come into the state of utter self-nullification. This is the second gestation:

דהיינו שלאחר שהיו לו מוחין והי' [והיה] יכול להשפיע לזולתו. עתה מתכלל בבחי' עבור בתכלית הבטול (ונעשה בחי' אלם כנ"ל) כדי שע"י בטול זה יומשך לו אח"כ מוחין דגדלות מא"ס ב"ה.

that is, after he already had intellect and could give to another, he is now included in the state of gestation, in utter self-nullification (and becomes mute, as explained above), so that through this self-nullification mature intellect may afterwards be drawn to him from the Infinite One, blessed be He.

והנה כ"ז [כל זה] הי' [היה] עבודת השבטי' [השבטים] שהן בעולם הבריא (לבד מיוסף שהוא מאצי' כדלקמן אי"ה [אם ירצה השם]) והם מרכבה לבחי' מלי דאצי'

Now, all this was the service of the tribes, who are in the World of Beriah (apart from Yosef, who is from Atzilus, as will be explained below, G-d willing), and they are a chariot for Malchus of Atzilus.

והוא כענין י"ב בקר שהיו בים של שלמה שהן י"ב בחי' שבראש הבריא והים עומד עליהם הוא בחי' מלי דאצי'.

This is like the twelve oxen in Shlomo's Sea: they are the twelve levels at the head of Beriah, and the Sea standing on them is the level of Malchus of Atzilus.

ולזאת עיקר עבודתם והעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] מהבירורים שביררו כבי"ע היה מגיע עד המלי דאצי' ולשם הי' [היה] נכלל בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין].

Therefore the essence of their service, and the raising of mayin nukvin from the refinements they refined in Beriah, Yetzirah and Asiyah, reached as far as Malchus of Atzilus, and there it was included as mayin nukvin.

23 וזהו מאלמים אלומים בתוך השדה כנ"ל. אמנם ידוע שהמ"ן [שהמ"ן נוקבין] אע"פ [אף על פי] שכבר נכלל בכחי מלי עדיין הוא צריך בירור שני ע"י המ"ד [המ"ן דוכרין].

And this is "binding sheaves in the midst of the field," as explained above. However, it is known that the mayin nukvin, although it has already been included in Malchus, still needs a second refinement through the mayin duchrin (masculine waters).

והוא שנמשך מ"ד [מ"ן דוכרין] דז"א לברר המ"ן [המ"ן נוקבין] דנוק' [דנוקבא] וזהו ענין יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא].

That is, the mayin duchrin of Z'eir Anpin is drawn down to refine the mayin nukvin of Nukva, and this is the union of Z'eir Anpin and Nukva.

והענין כי אע"פ [אף על פי] שנתבררו הנצוצות ונכללו בבחי מ"ן [מ"ן נוקבין] שהוא בחי בטול לאלקות כנ"ל עכ"ז [עם כל זה] א"א להם להתייחד ממש באלקותו ית' (כמו שהיו קודם שבה"כ [שבירת הכלים] שהיו בחי אלקות ממש מ"ס [מ"י ספירות] דתהו) עד שיומשך עליהם גילוי שם מ"ה [שם מ"ה] דאצי ועי"ז יתבררו בירור שני והוא העיקר.

The explanation: although the sparks have been refined and included as mayin nukvin, which is self-nullification to G-dliness, as explained above, they nevertheless cannot truly become one with His G-dliness (as they were before the shattering of the vessels, when they were actual G-dliness, from the ten Sefiros of Tohu) until the revelation of the Name Mah of Atzilus is drawn down upon them; through this they are refined with a second refinement, and this is the main one.

יען בחכ' [בחכמה] דוקא אתברירו שהוא בחינת המ"ד [המ"ן דוכרין] כי הבירור הראשון הי' [היה] רק שיהי' [שיהיה] בהם בחי בטול היש

For "they are refined specifically through Chochmah," which is the level of the mayin duchrin; for the first refinement was only that they should have in them the nullification of their sense of being something,

וזהו רחוק עדיין מאלהות מאד דאיהו וגרמוהי חד שהם בבחי בטול אמיתי אלא ע"י שנמשך בהן בחי מ"ד [מ"ן דוכרין] שהוא הארת שם מ"ה [שם מ"ה] לבררם אז נכללו בבטול אמיתי באלקו'.

and this is still very far from G-dliness, where "He and His vessels are one," being in true self-nullification. Only when the mayin duchrin, which is the illumination of the Name Mah, is drawn into them to refine them are they included in true self-nullification in G-dliness.

24 וכמשל באדם שמכרר בירורים ע"י שאוכל ושותה ואח"כ מתפלל באהוי"ר [באהבה ויראה] ע"י כח זה שאכל ושתה שנמצא נכללו החיות של המאכלים והמשקים שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] בבחי' האוי"ר [האהבה ויראה] שלו

It is like a person who refines refinements by eating and drinking and afterwards prays with love and awe through the strength of what he ate and drank, so that the life-force of the food and drink, which fell in the shattering of the vessels, is included in his love and awe.

ועכ"ז [ועם כל זה] הוא עדיין רחוק ממהוי אחד האמת אלא כשע"י העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דאוי"ר [דאהבה ויראה] שלו נמשכו לו דו"ר [דחילו ורחימו] מלמעלה מאת ה' שתפול עליו אימה כו' אז יוכלו באוי"ר [באהבה ויראה] זו שנמשכי' [שנמשכים / שנמשכין] מלמעלה מבחי' אלקות ממש ועד"ז הוא בירור שני דמ"ד [דמ"ד דוכרין].

Nevertheless, this is still far from the essence of the true One, until, through the raising of the mayin nukvin of his love and awe, love and awe are drawn down to him from above, from G-d, so that "dread falls upon him," etc. Then they are included in this love and awe that is drawn from above, from actual G-dliness. In the same way is the second refinement of the mayin duchrin.

25 ואפי' [ואפילו] ר"ע [רבי עקיבא] שיצתה נשמתו באחד עכ"ז [עם כל זה] הרי מס"נ [מסירות נפש] של הנברא רחוק עדיין מאלקות אלא שנמשך עליו הארה מבחי' אחד האמת ואז נכלל מס"נ [מסירות נפש] שלו בבחי' אחד ממש.

Even with Rabbi Akiva, whose soul departed with "One," nevertheless the self-sacrifice (mesirus nefesh) of a created being is still far from G-dliness, except that an illumination from the level of the true One was drawn upon him, and then his self-sacrifice was included in the level of actual oneness.

וזהו ענין למהוי אב"א [אחד באחד] שבחי' א' דיחוי"ת [דיחודא תתאה] בטול היש נכלל ביחוי"ע [ביחודא עילאה] בטול אמיתי כו'.

This is the meaning of "to be one with the One": the "one" of the lower unity (yichuda tata'ah), the nullification of one's sense of being something, is included in the higher unity (yichuda ila'ah), true self-nullification, etc.

26 ובחיי מ"ד [מ"ד דוכריין] זה הנמשך לברר המ"ד [המ"ד נוקבין] דנוק' [דנוקבא] זהו מדרגת יוסף הצדיק שהוא בחי'

ונהר יצא מעדן להשקות את הגן שהגן הוא בחי' מל' ועד שם נמשך בחי' נהר הנביעה מאא"ס [מאור אין

סוף] ב"ה

And this level of mayin duchrin that is drawn down to refine the mayin nukvin of Nukva is the level of Yosef the tzaddik, who is the level of "And a river went out of Eden to water the garden." The garden is the level of Malchus, and the flowing river from the Infinite Light, blessed be He, is drawn as far as there;

והוא בחי' הארת הקו"ח [הקו וחוט] ושם מסתיים ואינו נמשך בבי"ע לכך הם עלמא דפרודא ומשם יפרד כו'.

it is the illumination of the kav and the thread (chut), and there it ends and is not drawn into Beriah, Yetzirah and Asiyah. That is why they are a world of separation, and "from there it divides," etc.

אלא שיוסף הוא צדיק שמקשר וממשיך הארת אא"ס [אור אין סוף] בבי"ע והיינו ע"י שהנבראים נכללים בבחי' מ"ד [מ"ד נוקבין] בהמלי דאצי' כנ"ל ויוסף ממשיך הארת אא"ס [אור אין סוף] ב"ה במלי לברר את המ"ד [המ"ד נוקבין] בירור שני שיהיו נכללים באלקותו ממש כנ"ל

But Yosef is a tzaddik who connects and draws the illumination of the Infinite Light into Beriah, Yetzirah and Asiyah. That is: the created beings are included as mayin nukvin in Malchus of Atzilus, as explained above, and Yosef draws the illumination of the Infinite Light, blessed be He, into Malchus to refine the mayin nukvin with a second refinement, so that they are included in His actual G-dliness, as explained above.

והארה זו היא בחי' הארת הקו וחוט דאא"ס [דאור אין סוף] וזהו בחי' ונהר יצא להשקות כו' כנ"ל.

This illumination is the illumination of the kav and thread of the Infinite Light, and this is "And a river went out to water," etc., as explained above.

27 ונמצא מדרגת הברור דיוסף הוא למעלה מעלה מהברור של השבטים שברור של השבטים הוא

שמעלים מ"ד [מ"ד נוקבין] במלי דאצי' ועדיין לא נהפך לאלהות ממש עד שיוסף ממשיך המ"ד [המ"ד דוכריין]

It follows that the level of Yosef's refinement is far higher than the refinement of the tribes. For the refinement of the tribes is that they raise mayin nukvin into Malchus of Atzilus, and it has not yet been transformed into actual G-dliness until Yosef draws down the mayin duchrin,

שהוא הארת אא"ס [אור אין סוף] שמלוכש בחכמה שזהו ונהר יצא מעדן כו' ובחכמה אתברירו בירור ב' ואזי נכלל המ"ן [המ"ן נוקבין] באלקות ממש שהיא התכללות יחו"ת [יחודא תתאה] ביחו"ע [ביחודא עילאה] כנ"ל.

which is the illumination of the Infinite Light encloded in Chochmah; this is "And a river went out of Eden," etc. "Through Chochmah they are refined" with the second refinement, and then the mayin nukvin is included in actual G-dliness, which is the inclusion of the lower unity in the higher unity, as explained above.

28 והיינו מ"ש והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה שהוא הבירורים מבי"ע להעלותן בבחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] במלי' כנ"ל.

This is what is written, "And behold, we were binding sheaves in the midst of the field": these are the refinements from Beriah, Yetzirah and Asiyah, to raise them as mayin nukvin into Malchus, as explained above.

ויוסף עצמו בירר בירור זה הראשון ג"כ אף ששרשו משם מ"ה [שם מ"ה] דאצי' שהוא בחי' המ"ד [המ"ד דוכרין] אעפ"כ [אף על פי כן] מאחר שנתלבש למטה בגוף היה צריך לברר בירור זה התחתון ג"כ כשאר אחיו

And Yosef himself also refined this first refinement: although his root is from the Name Mah of Atzilus, which is the level of the mayin duchrin, nevertheless, since he was encloded below in a body, he also had to refine this lower refinement, like the rest of his brothers.

וזהו והנה אנחנו מאלמים כו' שכולנו שוים בזה להעלות מ"ן [מ"ן נוקבין] במלי'.

This is "And behold, we were binding," etc.: all of us are equal in this, in raising mayin nukvin into Malchus.

אלא שלאחר בירור זה והנה קמה אלומתי כו' שנמצא בו מעלה יתירה מצד שרשו בשם מ"ה [שם מ"ה] דאצי' שע"ז מדרגתו הוא להוריד מ"ד [מ"ד דוכרין] לברר בירור שני את המ"ן [המ"ן נוקבין] שכבר העלו במלי'.

But after this refinement, "and behold, my sheaf arose," etc., for he has an additional advantage because of his root in the Name Mah of Atzilus; through this his level is to bring down mayin duchrin, to refine with a second refinement the mayin nukvin that they had already raised into Malchus.

29 ובירור זה אין בכח שאר השבטים שהן בבריאה כו' שלמטה מטה מאצי'. וזהו תסובנה אלומותיכם ותשתחווין לאלומתי בבחי' בטול ממש

And this refinement is not in the power of the other tribes, who are in Beriah, etc., far below Atzilus. And this is “your sheaves came around and bowed down to my sheaf,” in actual self-nullification.

כי בלעדי המ"ד [המ"ן דוכרין] דיוסף לא נכלל המ"ן [המ"ן נוקבין] שלהם באלקות ממש רק שע"י המ"ד [המ"ן דוכרין] דיוסף שמבררם בירור ב' שיוכללו בביטול אמיתי דמ"ה [דשם מ"ה]

For without Yosef's mayin duchrin their mayin nukvin would not be included in actual G-dliness; only through Yosef's mayin duchrin, which refines them with the second refinement so that they are included in the true self-nullification of Mah,

וזהו ותשתחווין כו' ואז הוא שנכללו באלקות כנ"ל (ועמ"ש בענין ב' בירורים אלו ע"פ ואלה שמות): and this is “and they bowed down,” etc.: then they are included in G-dliness, as explained above. (And see what is explained on these two refinements on the verse “And these are the names.”)

30 והנה להבין ביאור ענין ותשתחווין לאלומתי. גם ענין החלום השני השמש והירח כו' משתחווים לי שהדברים מגיעים ליעקב וכמ"ש ואביו שמר כו'.

Now, to understand the explanation of “and they bowed down to my sheaf,” and also the matter of the second dream, “the sun and the moon... bowing down to me,” for the words reach Yaakov, as it is written, “and his father kept [the matter],” etc.:

איך יתכן שיעקב שהוא למעלה במדרגה מיוסף כי הוא בחי' גוף ויוסף בחי' ברית ואע"ג [ואף על גב] דגוף וברית כחדא מ"מ הוא גבוה כו' א"כ איך ישתחוה ליוסף וזה תמוה.

How is it possible that Yaakov, who is higher in level than Yosef, for he is the level of the body [Tiferes] and Yosef the level of the covenant [Yesod], and although “body and covenant are counted as one,” nevertheless he is higher, etc., if so, how would he bow down to Yosef? This is puzzling.

אך הענין כי השתחווה כוללת ב' בחי'. הא' בחי' בטול שבטל ומשתחוה כו' כמו וצבא השמים לך משתחווים שהם מתבטלים כו'. הב' הוא ענין המשכה שמרכין ראשו וממשיכו למטה.

But the matter is that bowing includes two aspects. The first is self-nullification: one is nullified and bows down, etc., as in “and the host of heaven bow down to You,” for they are nullified, etc. The second is drawing down: one bends his head and draws [it] downward.

31 ובאמת הא בהא תליא שע"י הבטול גורם ההמשכה כו'. וכן ידוע ג"כ מהשתחוואה שבש"ע [שבשמונה עשרה] באמרו בא"י [ברוך אתה ה'] שהוא בחי' בטול וגם המשכה ע"י שמרכין ראשו וממשיך מבחי' ברוך בבחי' אתה כמבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים].

And in truth one depends on the other, for through the self-nullification one brings about the drawing down, etc. This is also known from the bowing in the Shemoneh Esreh when one says "Blessed are You, Havayah": it is self-nullification and also drawing down, by bending one's head and drawing from the level of "Blessed" into the level of "You," as explained in Pri Etz Chaim.

32 ועד"ז יובן ענין ותשתחווין לאלומתי. כי הנה השבטים כשהעלו מ"ן [מ"ן נוקבין] במלכות וצריכים לעורר המשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] דאצילות שע"ז עיקר הבירור.

In the same way the matter of "and they bowed down to my sheaf" will be understood. For when the tribes raised mayin nukvin into Malchus, they needed to arouse the drawing down of the mayin duchrin of Atzilus, through which the main refinement comes about.

ובאמת אין המ"ד [המ"ן דוכרין] נמשך אלא לאחר שיש העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] כי לית ברכתא שריא באתר ריקניא רק כשיש כלי אז שורה האור והמ"ן [והמ"ן נוקבין] הוא כלי להמ"ד [להמ"ן דוכרין].

And in truth the mayin duchrin is drawn down only after there is a raising of mayin nukvin, for "blessing does not rest in an empty place": only when there is a vessel does the light rest, and the mayin nukvin is the vessel for the mayin duchrin.

לכן כדי לעורר המשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] דיוסף היה צ"ל תחלה העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דהשבטים בבחינת בטול לעורר המשכה זו. גם יובן זה ממשל גשמי בזיוג זכר ונקבה שאין קישוי אלא לדעת.

Therefore, to arouse the drawing down of Yosef's mayin duchrin, there first had to be the raising of the tribes' mayin nukvin, in self-nullification, to arouse this drawing down. This will also be understood from a physical analogy, in the union of male and female, that "there is no arousal except with intent."

33 וכשהנקבה עורכת שולחנה אז נתעורר תאות הזכר כו'. וזהו והנה תסובינה אלומותיכם שעשו הכלי והעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ותשתחווין לאלומתי.

And when the female sets her table, then the desire of the male is aroused, etc. And this is "and behold, your sheaves came around," for they made the vessel and the raising of mayin nukvin, "and they bowed down to my sheaf."

ובהשתחואה זו עשו ב' בחי' א' הבטול שלהם לאור א"ס הב' שעייז עשו ג"כ ההמשכה שיומשך המיד

[המייך דוכרין]

And in this bowing they did two things: first, their self-nullification to the Infinite Light; second, that through this they also brought about the drawing down, so that the mayin duchrin would be drawn down,

דהיינו שיומשך הארת הא"ס בבחי' יוסף והמשכה זו שעשו הם היינו שיומשך בחי' האו"פ [האור פנימי] ביוסף. ואמנם השתחואה דיעקב היה רק ענין המשכה לבדה שהמשיך בחי' המקיף ליוסף כו'.

that is, that the illumination of the Infinite One be drawn into the level of Yosef; and this drawing down that they brought about was that the inner light be drawn into Yosef. Yaakov's bowing, however, was only a drawing down alone, for he drew the encompassing [light] to Yosef, etc.

34 והנה סבת שנאת השבטים ליוסף על חלומותיו כו' הוא לפי שהם טעו בדבר א'.

Now, the reason for the tribes' hatred of Yosef because of his dreams, etc., is that they erred in one thing.

בהיות כי ידוע בענין ששם עלו שבטים שבטי י"ה כו'. שיש בחי' י"ב גבולי אלכסון בז"א דאצילות ונק' שבטי י"ה שנמשכים מאו"א [מאבא ואימא].

Since it is known regarding "there the tribes went up, the tribes of Yah," etc., that there are twelve diagonal boundaries in Z'eir Anpin of Atzilus, and they are called "the tribes of Yah" because they are drawn from Abba and Imma.

35 ולזאת סברו השבטים שלמטה ששרשן משם וא"כ הם במדרגה אחת עם יוסף שכולן שרשן מז"א

דאצילות וא"כ אין צריכים לו בשביל המשכת המיד [המייך דוכרין]

Therefore the tribes below thought that their root is from there, and if so they are on one level with Yosef, since all of them have their root in Z'eir Anpin of Atzilus; and if so, they do not need him for drawing down the mayin duchrin,

שהרי כמוהו כמוהם משרש א' מבחי' ז"א שמשם המשכת המיד [המייך דוכרין]. אבל טעו בזה כי אמת ששרשם מז"א כנ"ל אבל הם בעצמם למטה בבריא.

since he and they are alike, from one root in Z'eir Anpin, from which the mayin duchrin is drawn. But they erred in this: it is true that their root is from Z'eir Anpin, as explained above, but they themselves are below, in Beriah.

וכנ"ל בענין בחי' י"ב בקר שהים עומד עליהם מלמעלה הילכך הם רק המעלים מ"ן [מ"ן נוקבין] למלכות.

And as explained above regarding the twelve oxen, with the Sea standing upon them from above, therefore they are only those who raise mayin nukvin to Malchus.

משא"כ יוסף שלמטה הוא עצמו מבחי' יסוד דאצילות ממש ולפיכך הוא דוקא הממשיך מ"ד [מ"ן דוכרין] והם צריכים לו כמו שכתוב והנה תסובינה אלומותיכם כו' כנ"ל:

Whereas Yosef, [even] below, is himself from the level of Yesod of Atzilus itself, and therefore he specifically is the one who draws down mayin duchrin, and they need him, as it is written, "and behold, your sheaves came around," etc., as explained above.

שיר המעלות בשוב כ"י היינו כחולמים

A Song of Ascents: When [Havayah] Returns... We Were Like Dreamers

1 שיר המעלות בשוב כ"י היינו כחולמים. הנה החלום הוא מחבר שני הפכים בנושא א' ומרכיב שני ענינים הפכיים כאלו היו לאחדים. והיינו מפני כי בשינה נסתלק מוח השכל המבחין ולא נשאר רק כח המדמה.

"A Song of Ascents: When [Havayah] returns," etc., "we were like dreamers." Now, a dream joins two opposites in a single subject, and combines two opposite matters as though they were one. This is because in sleep the discerning faculty of the intellect departs, and only the imaginative faculty remains.

2 וכח המדמה יכול להרכיב ב' ענינים הפכיים כמו ספינה רצה באויר כ"י כמ"ש הרמב"ם [הרכיב משה בן מימון] בשמונה פרקים רק שבהקיץ שמתעורר כח השכל הוא השולט על כח המדמה ואינו מניחו להרכיב לפי שרואה בעין שכלו שהם דברים נפרדים ואינן מתאחדים כלל.

And the imaginative faculty can combine two opposite matters, such as a ship racing through the air, etc., as Maimonides writes in the Eight Chapters. But when awake, when the faculty of the intellect is aroused, it rules over the imaginative faculty and does not let it combine [them], because it sees with its mind's eye that they are separate things that do not unite at all.

3 וכך הענין בגלות ניצוץ אלקות בנפש האדם שהוא בבחינת שינה והסתלקות המוחין. יכול הוא להרכיב ב' דברים הפכיים להיות כל היום טרוד במו"מ [במשא ומתן] איש לבצעו מקצהו זה פונה לזיתו כ"י.

So too is the matter in the exile of the spark of G-dliness in a person's soul, which is in a state of sleep and of the departure of the intellect (mochin). [Such a person] can combine two opposite things: being occupied all day in business, "each one for his gain, from his every quarter," this one turning to his olive grove, etc.

הגם שבתפלה מעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיה כו' לדבקה בו ית' מחמת התבוננותו ביחודא עילאה] ויחודא תתאה] אעפ"כ [אף על פי כן] אחר התפלה חולפת ועוברת האהבה ואינו שם ללבו

Even though in prayer he arouses love, until [the soul] longs to divest herself of her garments, etc., to cleave to Him, blessed be He, because of his contemplation of the higher unity and the lower unity, nevertheless after prayer the love passes and is gone, and he does not take it to heart

כי הוא הפוך ההתבוננות שבתפלה ומדמה בלב להרכיב ולחבר שני עניינים הפכיים יחד כאלו היה לאחדים ובאמת הם נפרדים ורחוקים זמ"ז [זה מזה]. כי הגם דכתיב בתורה שש שנים תזרע שדך.

that this is the opposite of the contemplation in prayer; and he imagines in his heart that he can combine and join two opposite matters together as though they were one, while in truth they are separate and distant from one another. For although it is written in the Torah, "Six years you shall sow your field,"

4 וכן בק"ש [בקריאת שמע] ולעבדו בכל לבבכם כו' ונתתי מטר ארצכם כו' ואספת דגנך כו'.

and likewise in the Shema, "and to serve Him with all your heart," etc., "I will give the rain of your land," etc., "and you shall gather in your grain," etc.

הנה הכל הוא ע"ד עובדה כידוע שבכל עניני עוה"ז יש בהם ענין עבודת ה' שש שנים תזרע כו' ובשנה השביעית כו'.

All of this is by way of service, as is known that in all the matters of this world there is [an element] of the service of G-d: "Six years you shall sow," etc., "and in the seventh year," etc.

5 והוא ענין הבירורים שבבחי' שש שנים. וההעלאה שבבחי' השנה השביעית כמ"ש במ"א. ואחר כוונת הלב הן הן הדברים

This is the matter of the refinements (beirurim) of the level of the six years, and the elevation of the level of the seventh year, as is explained elsewhere. And these very things go according to the intention of the heart.

אבל לב ההמון הנוטים אחר בצעם להטריף לחם חוקם כפשוטו לבבם לא כן ידמה

But the heart of the multitude, who incline after their gain, to provide their allotted bread in its plain sense: "their heart does not so imagine."

ולבם לא נכון ע"פ הכוונה הראויה רק כל ישעם וכל חפצם למלאות די מחסורם אשר יחסר להם בצרכי גופם ועושים מצרכי הגוף עיקר

And their heart is not set according to the proper intention; rather, all their salvation and all their desire is to supply what suffices for their need, whatever they lack in the needs of their body, and they make the needs of the body the main thing.

וזהו ממש הפוך ההתעוררות שבתפלה להיות נקבע בלבו האהבה לה' לבדה בלי תערובת זר ח"ו [חס ושלום] כ"י:

And this is the very opposite of the arousal in prayer, that love for G-d alone be fixed in his heart, without any foreign admixture, G-d forbid, etc.

6 והנה גם אחרי הדברים והאמת האלה לא יפול לב האדם עליו לומר כי ההתעוררות שבתפלה והתבוננותו הן דמיונות שוא שהרי הוא כמו החלום שהוא כח המדמה שמחבר ב' הפכים.

Now, even after these words and this truth, let no man's heart fail within him, [so as] to say that the arousal in prayer and his contemplation are vain imaginings, since it is like the dream, which is the imaginative faculty that joins two opposites.

כי הנה מאחר שרואה בנפשו אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה לה' ומתהפך לאהוב את גופו דוקא הרי מובן שגם בתפלה לא ביטל אהבת גופו מכל וכל

For, since he sees in himself after prayer that the love for G-d passes and is gone, and he turns to love specifically his body, it is understood that even in prayer he did not nullify the love of his body entirely.

וההתעוררות שבתפלה את האהבה לה' לבדה אינה אמיתית רק כדמיון החלום שמחבר ב' הפכים דומה לו שאוהב את ה' ואעפ"כ [ואף על פי כן] אוהב את גופו

And the arousal in prayer of love for G-d alone is not genuine, but only like the imagining of a dream, which joins two opposites: it seems to him that he loves G-d and nevertheless loves his body,

הגם כי לא צדקו יחדו לפי שזה נלקח מכח המדמה אשר יכול לדמות דמיונות שוא. אך באמת הנה בחי' חלום זה שרשו למעלה ויסודתו בהררי קדש עליון.

even though they cannot be right together, because this is taken from the imaginative faculty, which can imagine vain imaginings. But in truth, this level of the dream has its root above, and "its foundation is in the mountains of" supernal "holiness."

7 ויובן בהקדים מ"ש ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו א'. ופריך בגמ' [בגמרא] אטו האידנא לאו שמו א' הוא. ומשני לא כשאני נכתב אני נקרא כו'.

This will be understood by first introducing what is written, "On that day Havayah will be One and His Name One." The Gemara asks: Is His Name not One now? And it answers: Not as I am written am I read, etc.

והענין כי שמו הוא בבחי' גלות ולכן אינו נק' כמו שנכתב רק בלבוש ונרתק כו'.

The explanation is that His Name is in a state of exile, and therefore it is not read as it is written, but only in a garment and a sheath, etc.

8 והנה בגלות הוא בבחי' שינה והסתלקות המוחין תלת כלילין כו' ואז נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה כו'.

Now, in exile it is in a state of sleep and of the departure of the intellect (mochin), "three contained [within three]," etc., and then his soul draws life for him from above, etc.

ושם הוא בבחי' עגולים שאין בהם בחי' מעלה ומטה רק הכל בהשוואה אחת ובהתכללות והתאחדות כל הענינים בלי שום פירוד והתחלקות כנודע מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים].

And there it is on the level of circles (iggulim), in which there is no level of above and below; rather, all is in one equality, with the inclusion and unification of all matters, without any separation or division, as is known from the saying of our Sages, of blessed memory, "These and these are the words of the living G-d."

רק כשנמשך דרך קוים אזי יש התחלקות קו ימין חסד כ"י משא"כ בבחי' עגולים אין שם התחלקות כלל ושם כל הדברים המתפרדים למטה מחוברים וכלולים יחד ולא נראה שום פירוד והתחלקות ביניהם:

Only when it is drawn down by way of lines is there division: the right line, Chesed, etc. This is not so on the level of circles: there is no division there at all, and there all the things that are separate below are joined and included together, and no separation or division is seen between them.

9 אך להיות בחי' זו בגילוי למטה אינה כ"א ע"י בחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות וע"ז נאמר אלביש שמים קדרות. שמים הם בחי' עגולים הם מלובשים בבחי' קדרות וחשך.

However, this level comes to be revealed below only through the state of sleep and of the departure of the intellect in exile. Of this it is said, "I clothe the heavens in blackness." "Heavens" are the level of circles; they are clothed in the level of blackness and darkness,

שהוא העלם והסתור שאז מאיר ומתנוצץ מלמעלה מעולם העליון שהוא בבחי' עגולים בבחי' חלום שהוא כח המדמה לחבר שני הפכים בנושא אחד כאלו הם אחדים ממש לפי שבאמת בשרשם בעולם העליון הם מחוברים ומיוחדים

which is concealment and hiddenness; for then there shines and sparkles from above, from the supernal world, which is on the level of circles, [into] the level of the dream, which is the imaginative faculty, to join two opposites in one subject as though they were truly one, because in truth, in their root in the supernal world, they are joined and united,

כי שם הוא בבחי' עגולים כנ"ל רק למטה בהתחלקות הקוין ע"פ חכמה ודעת להיות קו זה כך וזה כך אזי נראה ונגלה ההפוך. שזה ההפוך מזה ואזי הם נפרדים ורחוקים זה מזה.

for there it is on the level of circles, as said above. Only below, in the division of the lines according to Chochmah and Daas, so that this line is thus and that line is thus, is the opposition seen and revealed: that this is the opposite of that, and then they are separate and distant from one another.

10 ולכן א"א להיות גילוי בחי' ההתכללות בבחי' גילוי החכמה שהיא ראשית התחלקות הקוין אלא בבחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות

Therefore the level of inclusion cannot be revealed in the revelation of Chochmah, which is the beginning of the division of the lines, but only in the state of sleep and of the departure of the intellect in exile;

אזי מתנוצץ ומאיר האור העליון והוא מסתתר ומתעלם בבחי' קדרות וחשך דהיינו בבחי' התלבשות ההעלם כ"י ולא בבחי' גילוי כי הגילוי הוא בבחי' חכמה ודעת שהוא ע"פ קוין:

then the supernal light sparkles and shines, and it is hidden and concealed in the level of blackness and darkness, that is, in the enclothing of concealment, etc., and not in revelation, for revelation is on the level of Chochmah and Daas, which is according to lines.

11 ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב ולא יכנף עוד מוריך. בכנף ולבוש כ"י ולכן ביום ההוא יהיה שמו א' שלא יהא מלובש ומכוסה בנרתק

And of the Time to Come it is written, "Your Teacher will no longer be hidden" (yikanef), [hidden] by a wing (kanaf) and a garment, etc. Therefore "on that day His Name will be One": it will not be clothed and covered in a sheath,

ויהיה נקרא כמו שנכתב כ"י. כי עין בעין יראו כ"י. ואזי נאמר בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים.

And it will be read as it is written, etc. For "they will see eye to eye," etc. And then it will be said, "When Havayah returns the captivity of Zion, we were like dreamers."

פ"י שיתגלה מדרגה ובחי' זו של החלום עד אשר כולם יכירו וידעו וישיגו החיות הנמשך להם בזמן הגלות שהוא מבחי' החלום.

This means that this rank and level of the dream will be revealed, until all will recognize, know and grasp the life-force drawn to them in the time of exile, which is from the level of the dream.

12 ולכן יאמרו היינו כחולמים. ובזה יובן מעלת ומדרגת יעקב ויוסף ע"י החלומות. ויש בחי' שיוסף הוא יותר במעלה ממדרגת משרע"ה [משה רבינו עליו השלום]. ונדב ואביהוא היו נ"ר [נפש רוח] של יוסף.

Therefore they will say, "We were like dreamers." And with this the greatness and rank of Yaakov and Yosef through the dreams will be understood. And there is an aspect in which Yosef is higher in rank than the level of Moshe our Teacher, peace be upon him. And Nadav and Avihu were the nefesh and ruach of Yosef.

ואנחנו טמאים לנפש אדם זה אביהוא. אבל נדב היה מבחי' רוח ולא היו צריכים הזאה בשבילו כלל. ועליו נאמר ורוח נדיבה תסמכני. וז"ש [וזהו שכתוב] נוהג כצאן יוסף.

"We are impure through the soul (nefesh) of a man": this is Avihu. But Nadav was of the level of ruach, and they did not need sprinkling on his account at all. And of him it is said, "And may a generous (nedivah) spirit uphold me." And this is what is said, "Who leads Yosef like a flock."

כי בזמן הגלות הנהגת ישראל הוא בבחי' יוסף שהוא מבחי' חלום מעולם העגולים כ"י. ולכן נק' בן פור"ת אותיות פות"ר ותופ"ר שמחבר כ"י. ולכן היה פותר חלומות:

For in the time of exile the leadership of Israel is on the level of Yosef, which is from the level of the dream, from the world of circles, etc. Therefore he is called ben poras (פורת), whose letters are pos-er (פותר, "interprets") and tofer (תופר, "sews"), which joins, etc. And therefore he interpreted dreams.

בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כו' שכשנכנסו יונים להיכל וכו'

On the Twenty-Fifth of Kislev

1 בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה כו' שכשנכנסו יונים להיכל וכו'.

“On the twenty-fifth of Kislev [begin] the days of Chanukah,” etc.: “for when the Greeks entered the Sanctuary,” etc.

וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום לא מצאו אלא פך א' של שמן כו'. לשנה אחרת קבעום ח' י"ט בהלל והודאה. להבין ענין הלל וענין הודאה.

“And when the royal house of the Hasmoneans prevailed and defeated them, they found only one cruse of oil,” etc. “The following year they established them as eight festive days, with Hallel and thanksgiving.” We need to understand the matter of Hallel and the matter of thanksgiving.

וגם להבין למה תקנו בנס זה להדליק נרות זכר למקדש שמצאו פך א' של שמן כו' ולא תקנו כן בשאר נסים.

We also need to understand why, for this miracle, they instituted the lighting of lamps in remembrance of the Temple, where they found one cruse of oil, etc., whereas they did not institute the same for other miracles.

וגם מה ענין נרות להלל והודאה. אך הענין הוא דכתיב נר מצוה ותורה אור כו'. ויובן בהקדים לבאר ענין המנורה שבכהמ"ק [שבבית המקדש] שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] וכי לאורה הוא צריך כו'.

And also: what do lamps have to do with Hallel and thanksgiving? But the explanation is that it is written, “For a mitzvah is a lamp and the Torah is light,” etc. This will be understood by first explaining the matter of the Menorah in the Holy Temple, of which our Sages, of blessed memory, said, “Does He then need its light?” etc.

2 והנה כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. ובבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה. שבלילה היה מדליק כל ז' הנרות ולמחר מדשנם ומטיבם

Now, it is written, "And when Aharon kindles the lamps at dusk, he shall burn it [the incense]," and, "In the morning, when he prepares the lamps, he shall burn it." For at night he would light all seven lamps, and the next day he would clear their ashes and prepare them,

ולא היה מדליק אלא נר המערבי שהוא נר ששי שממנו היה מתחיל ובו היה מסיים.

and he would light only the western lamp, which is the sixth lamp, from which he would begin and with which he would conclude.

והענין כי הנרות הם המדות לך ה' הגדולה והגבורה כו' והן ז' נרות כנגד ז' מדות.

The explanation is that the lamps are the emotive attributes (middos): "Yours, Havayah, are the greatness and the might," etc.; they are seven lamps, corresponding to the seven middos.

3 והנה בכל מדה ומדה יש זה לעומת זה בקליפה נגד הקדושה והן יונקות מן הקדושה

Now, in each and every attribute there is "the one opposite the other": in kelipah (the husk), over against holiness, and they draw their nourishment from holiness.

כמו מאהבה שבקדושה נמשך בהשתלשלות המדרגות להיות תאוה גשמית. וכן מיראה שבקדושה יראה רעה וכעס וכח"ג [וכח"א גוונא].

For example, from love in holiness there is drawn down, through the chain of descending levels, [what comes] to be physical lust; and likewise from awe in holiness [comes] evil fear, and anger, and the like.

4 וצריך לבררם ולהפכם להתכלל בקדושה עליונה שתהיינה המדות כולן לה' בבחי' בטול לך ה' הגדולה והגבורה כו'.

And they must be refined and transformed, to be absorbed into supernal holiness, so that all the attributes will be for G-d in a state of self-nullification (bittul): "Yours, Havayah, are the greatness and the might," etc.

והבירור הוא בחכמה כי בחכמה אתברירו כו'. והחכמה הוא בחי' אור להאיר את המדות ולזככן.

The refinement is through Chochmah (wisdom), for "through Chochmah they are refined," etc. And Chochmah is a light, to illuminate the attributes and to purify them.

ובלילה שהוא זמן החשך היה צריך להאיר את כל ז' הנרות דהיינו להמשיך אור החכמה בכל מדה ומדה בפ"ע [בפני עצמו]

At night, which is the time of darkness, it was necessary to light all seven lamps, that is, to draw the light of Chochmah into each and every attribute on its own,

משא"כ ביום היה די בהדלקת נר ה' שהוא עיקר ההשפעה וממילא היה נמשך אור החכמה בכל המדות.

whereas by day it was enough to light the sixth lamp, which is the principal channel of influence, and of itself the light of Chochmah would be drawn into all the attributes.

5 והנה יש עולם שנה נפש וכשם שהיה אהרן ממשיך המשכת אור החכמה בעולם שהן ז' בחי' ומדות עליונות שבסדר והנהגת העולם כך היה ממשיך אור החכמה בנפש ישראל

Now, there is "world, year, soul." Just as Aharon would draw down the light of Chochmah into the world, [into] the seven levels and supernal attributes in the order and conduct of the world, so too he would draw down the light of Chochmah into the souls of Israel,

שהם יוצאי ירך יעקב שבעים נפש נגד בחי' ז' הנרות והם יוצאי ירך יעקב יו"ד עקב דהיינו בחי' יו"ד הוא בחי' חכמה הנמשכת ומשתלשלת בבחי' עקב וסוף המדרגות התחתונות.

who are "those who came out of Yaakov's thigh, seventy souls," corresponding to the seven lamps. They are "those who came out of the thigh of יעקב (Yaakov)": yud-ekev ("heel"), that is, the yud, which is Chochmah, drawn down and descending into the level of the heel, the end of the lowest levels.

6 וזהו וידו אוחזת בעקב עשו כי ידו אותיות יו"ד אוחזת את העקב של עשו לבלתי נתון לו תוקף התפשטות וממשלה רק להכניעו תחת הקדושה ולאכפ"י [ולאכפ"א] לס"א [לסטרא אחרא].

This is [the meaning of] "and his hand was grasping Eisav's heel": for ידו ("his hand") has the letters of יו"ד (yud), which grasps the heel of Eisav so as not to give it the strength to expand and rule, but only to subdue it beneath holiness and to subjugate the sitra achra (the other side).

וזה היה ענין המשכת אהרן בהעלותו את הנרות להמשיך בחי' יו"ד של יעקב הוא אור החכמה לבחי' עקב כדי שתהיינה גם מדות הטבעיים [הטבעיים] שבנפש הבהמית עולות ונכללות בקדושה.

And this was the meaning of what Aharon drew down when he kindled the lamps: to draw the yud of Yaakov, the light of Chochmah, to the level of the heel, so that even the natural attributes in the animal soul will rise and be absorbed into holiness.

7 והנה כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וכן בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה.

Now, it is written, "And when Aharon kindles the lamps at dusk, he shall burn it," and likewise, "In the morning, when he prepares the lamps, he shall burn it."

בהעלות והדר יקטירנה וכן בבקר וכמ"ש בסדר המערכה הטבת שתי נרות קודמת לקטורת.

[First] "when he kindles," and then "he shall burn it," and likewise in the morning; as it is stated in the order of the Temple service, the preparing of two lamps precedes the incense.

ולהבין ענין הקטרת שהיה אחר הדלקת והטבת שתי נרות הוא כי הנה ענין הנרות כבר מבואר למעלה שהוא ענין העלאת המדות שירדו ונשתלשלו בגשמיות הנה"ב [הנפש הבהמית] שתהיינה עולות ונכללות בקדושה. אך הקטרת הוא ענין העלאת האותיות שהן במחדו"מ [במחשבה דבור ומעשה] לבושי המדות שהן בחי' דומם.

To understand the matter of the incense, which came after the lighting and the preparing of two lamps: the matter of the lamps, as already explained above, is the raising up of the attributes that descended and were drawn down into the physicality of the animal soul, so that they rise and are absorbed into holiness. But the incense is the raising up of the letters, those of thought, speech and action, the garments of the attributes, which are of the level of the inanimate.

8 ואותיות דקדושה נק' חומת בת ציון חומה של אבנים שתי אבנים בונות שני בתים כו' כנודע.

The letters of holiness are called "the wall of the daughter of Zion," a wall of stones: "two stones build two houses," etc., as is known.

וכמ"ש במ"א ע"פ גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו אימתי נק' גדול כשהוא בעיר אלקינו כו'.

And as is explained elsewhere on the verse, "Great is Havayah and much praised, in the city of our G-d": when is He called great? When He is in the city of our G-d, etc.

9 והנה אותיות של המחדו"מ [המחשבה דבור ומעשה] שנפלו בגשמיות תחת ממשלת הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] אין להם עלייה ע"י המשכת אור החכמה כי אין אור החכמה אלא במדות עצמן אהו"ר [אהבה ויראה] כו'

Now, the letters of thought, speech and action that fell into physicality, under the dominion of the kelipos and the sitra achra, have no ascent through the drawing down of the light of Chochmah, for the light of Chochmah is only in the attributes themselves, love and awe, etc.,

שהן בחי' רוחניות (עמ"ש ע"פ וייצר כו' בפ' בראשית) אבל גשמיות האותיות אין להם עלייה כ"א ע"י הקטורת שסממני הקטרת היו מדברים שאין בהם טעם כלל

which are of a spiritual nature (see what is explained on "And [G-d] formed," etc., in Parshas Bereishis). But the physicality of the letters has no ascent except through the incense: for the spices of the incense were of things that have no taste at all

ואינם ממין מאכל כלל הרי הן בבחי' דומם ובהקטרתן נעשה בחי' ריח העולה למעלה שמשיב את הנפש אשה ריח ניחוח להו"ה שע"י הריח נעשה ניחוח דהיינו ירידה להשתלשלות המשכת בחי' הו"ה יו"ד חכמה כו':

and are not of the category of food at all, so they are of the level of the inanimate; and by burning them there comes to be a fragrance that rises upward and restores the soul: "a fire-offering, a pleasing fragrance to Havayah." For through the fragrance there comes to be nichoach ("pleasing"), that is, a descent into the chain of descent, a drawing down of the level of Havayah, [whose] yud [is] Chochmah, etc.

10 והנה כ"ז [כל זה] היה בבהמ"ק [בבית המקדש] שהיו מקריבין קרבנות ועכשיו היא התפלה במקום הקרבנות. ולהבין ענין זה בתפלה.

Now, all this was in the Holy Temple, where they would offer sacrifices; and now prayer is in place of the sacrifices. We need to understand this in [terms of] prayer.

הנה בסדר המערכה היה דם התמיד קודם להטבת שתי נרות ונרות לקטרת וקטרת לאברים נמצא שדם התמיד קודם לנרות וקטרת ואברי התמיד אחר נרות וקטרת.

In the order of the Temple service, the blood of the tamid (the daily offering) came before the preparing of two lamps, the lamps before the incense, and the incense before the limbs. It follows that the blood of the tamid came before the lamps and incense, and the limbs of the tamid after the lamps and incense.

ויוכן ענין זה בעבודת ה' בתפלה. כי הנה עיקר העבודה בק"ש [בקריאת שמע] ותפלה הוא למסור נפשו בק"ש [בקריאת שמע].

This will be understood in the service of G-d in prayer. For the essence of the service in the Shema and prayer is to give over one's soul in the Shema.

11 והנה יש ב"פ [בי פעמים] מס"נ [מסירות נפש] למסור נפשו באחד. ובכל נפשך אפילו נוטל את נפשך כו'. ולהבין מהו ענין ב"פ [בי פעמים] מס"נ [מסירות נפש] הללו

Now, there are two kinds of self-sacrifice (mesirus nefesh): to give over one's soul in "One," and "with all your soul: even if He takes your soul," etc. To understand what these two kinds of self-sacrifice are:

הנה למס"נ [למסירות נפש] באחד קאי על נה"א [נפש האלקית] שהיא בבחי' ביטול ממש וכמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו. בחי' עמידה היא ביטול באו"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש.

self-sacrifice in "One" refers to the G-dly soul, which is in a state of actual self-nullification, as it is written, "As Havayah lives, before Whom I have stood." The state of standing is self-nullification in the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself.

12 ובחי' ובכל נפשך היינו שגם בחי' נה"ב [נפש הבהמית] הי' [היה] בבחי' אתכפיא ואתהפכא כו'

And the level of "with all your soul" means that the animal soul too should be in a state of subjugation and transformation (iskafya and is'hapcha), etc.

שמס"נ [שמסירות נפש] זו אינה באחד אלא בבחי' ברוך שם כבוד מלכותו כו'. והענין כי הנה נודע שבחי' ממלא כ"ע [כל עלמין] וסוכ"ע הכל נקי בחי' שמי בלבד.

For this self-sacrifice is not in "One" but in the level of "Blessed be the name of the glory of His kingdom," etc. The explanation is that, as is known, the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin) and of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin) is all called only the level of "My Name."

13 וכמאמר מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול. ועדי עד פי' כל העליות שמעולם עד עולם בעילוי אחר עילוי עוה"ב [עולם הבא] וג"ע [וגן עדן] העליון וימות המשיח ותחיה"מ [ותחיית המתים] וכמה רבוא רבבות עולמות והיכלות המבואר בזהר.

As in the saying, "King, praised and glorified forever and ever (adei ad), is His great Name." "Forever and ever" means all the ascents from world to world, elevation after elevation: the World to Come, the Upper Garden of Eden, the days of Mashiach and the Resurrection of the Dead, and the many myriads of myriads of worlds and chambers explained in the Zohar.

14 ובאמת יש הרבה יותר עד אין קץ וכמ"ש ולגדודיו אין מספר וגדודיו הן מלאכים שהן בחי' חיצוני' העולמות ומכ"ש [ומכל שכן] נשמות שהן פנימי' [פנימיות / פנימית] עולמות אין זה אלא בבחי' שמו שם כבוד מלכותו.

In truth there are far more, without end, as it is written, "His troops are without number"; His troops are the angels, which are the outer dimension of the worlds, and all the more so the souls, which are the inner dimension of the worlds. Yet all this is only at the level of "His Name," the name of the glory of His kingdom.

כמשל התפשטות המלך במדינה שרק שמו הולך בכל מדינות מלכותו ולא עצמותו ומהותו

As in the analogy of the extension of a king through his country: only his name goes out through all the provinces of his kingdom, not his essence and being.

כך כביכול התפשטות החיות הנמשך מאור א"ס ב"ה להחיות כל הברואים ונפש כל חי אין התפשטות והמשכה זו רק בבחי' שם שהוא רק זיו והארה בבחי' התפשטות בלבד ונק' א"ס [אור אין סוף]

So too, so to speak, the extension of the life-force drawn from the Infinite Light, blessed be He, to give life to all the creatures and the soul of every living thing: this extension and drawing down is only at the level of a "name," which is only a radiance and illumination, merely an extension, and it is called the Infinite Light (Or Ein Sof).

אבל עצמות א"ס ב"ה ממש הוא רם ונשא כי אני ה' לא שניתי כתיב ואין ערוך אליו ית' אפי' [אפילו] כערך טפה מים אוקינוס כו'.

But the very essence of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, is exalted and lofty, for it is written, "For I, Havayah, have not changed," and there is no comparison to Him, blessed be He, not even as a drop compares to the ocean, etc.

15 והנה הנשמה ונפש האלקי מחמת שהיא בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] העולמות היא בטלה ונכללת

ביחוד עליון ב"ה לגבי אור א"ס ב"ה ממש מחמת ששורה ומאיר עליה אור א"ס ב"ה

Now, the soul, the G-dly soul, because it is of the inner dimension of the worlds, is nullified and absorbed in the higher unity (yichuda ila'ah), blessed be He, before the Infinite Light, blessed be He, itself; because there rests and shines upon it the Infinite Light, blessed be He,

ומשכלת ומתבוננת ברוממותו ית' איך שאין להעריך אליו ואני ה' לא שניתי כו'.

and it contemplates and meditates on His exaltedness, blessed be He: how nothing can be compared to Him, and "I, Havayah, have not changed," etc.

אבל בהשתלשלות וירידת המדרגות עד סוף המדרגות תחתונות דנה"ב [דנפש הבהמית] המלוכשת בגוף הגשמי ממש. הנה הגשמי הוא מסך מבדיל ומפריד היחוד עליון מחמת שנראה לעיני בשר ליש ודבר

נפרד

But in the chain of descent and the lowering of the levels, down to the end of the lowest levels, [that is, the level] of the animal soul en clothed in the actual physical body, the physical is a screen that separates and divides [it] from the higher unity, because to eyes of flesh it appears as a being and a separate thing.

ומ"מ ע"י ירידת הנשמה ונפש אלקי שלא ירדה בשביל עצמה שהרי גם קודם ירידתה היתה בבחי' אשר עמדתי כו' אלא הירידה היא צורך עליי' [עלייה] נפש הבהמית היא להאיר לה הארה מיחוד עליון ב"ה שתוכל גם היא לעלות וליכלל באא"ס [באור אין סוף] ב"ה.

Nevertheless, through the descent of the soul, the G-dly soul, which did not descend for its own sake, for even before its descent it was at the level of "before Whom I have stood," etc.; rather, the descent is for the sake of the ascent of the animal soul: to shine upon it an illumination from the higher unity, blessed be He, so that it too can rise and be absorbed into the Infinite Light, blessed be He.

16 והארה והמשכה זו היא מבחי' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

This illumination and drawing down is from the level of "Blessed be the name of the glory of His kingdom forever and ever."

דהיינו ע"י התבוננות שכל מה שנראה ליש ונפרד אין זה אלא בחי' זיו ושם כבוד מלכותו. ואי לזאת יהיה היש בטל כמו זיו השמש בשמש כו' וכמ"ש במ"א.

That is, through contemplating that everything that appears as a being and separate is nothing but a radiance, the name of the glory of His kingdom. Therefore the being will be nullified, like the radiance of the sun within the sun, etc., as is explained elsewhere.

17 והנה בעליית נה"ב [נפש הבהמית] להתכלל באור א"ס ב"ה גדול מאד ורב כחה שהיא בחי' בע"ת [בעלי תשובה] דמשכין בחילא יתיר.

Now, in the ascent of the animal soul to be absorbed into the Infinite Light, blessed be He, very great and abundant is its power, for it is of the level of baalei teshuvah (those who return), who "draw with greater force."

כי נה"ב [נפש הבהמית] נלקחה מחיות הקודש שבמרכבה. והחיות נושאות את הכסא ודמות כמראה אדם עליו מלמעלה.

For the animal soul was taken from the holy Chayos of the Chariot. And the Chayos carry the Throne, and "the likeness as the appearance of a man upon it from above."

18 וברעש גדול מתנשאים. וזה היה ענין דם התמיד צפונה לפני הוי"ה שהקרבנות היו בנפש הבהמה להעלותה לשרשה שנלקחה מבחי' פני שור שבמרכבה.

"And with a great noise they rise up." This was the meaning of the blood of the tamid, [slaughtered] "on the north side before Havayah": for the sacrifices were of the soul of the animal, to raise it to its root, from which it was taken, the level of the face of the ox in the Chariot.

והתמיד היה מקדשי קדשים ששחיתתן בצפון בחי' גבורה שמהשמאל בחי' רעש גדול. וגם צפונה צפון ה'

The tamid was of the most holy offerings, which are slaughtered in the north, the level of Gevurah (restraint), which is from the left, the level of "a great noise." Moreover, צפונה ("on the north side") [is] צפון ה' "the hidden hei,"

דהיינו בחי' ה' אחרונה של שם הוי"ה שהוא בחי' העלם וצמצום א"ס ב"ה שמחמת זה היה הרעש.

that is, the level of the final hei of the Name Havayah, which is the level of the concealment and tzimtzum (contraction) of the Infinite One, blessed be He; and because of this there was the noise.

וזהו צפונה לפני הוי"ה. שמבחי צפונה שהוא בחי רעש גדול מתנשאים ונושאים את הכסא דמות כמראה אדם למעלה מבחי אדם לפי ששרשם מעולם התהו לפני מלך מלך לפני ישראל.

This is "on the north side before Havayah": from the level of "the north side," which is the level of "a great noise," they rise up and carry the Throne, the likeness as the appearance of a man, above the level of man; because their root is from the World of Tohu, "before any king reigned over the children of Israel."

19 והנה הוי"ה יו"ד חכמה כו' בחי אדם. משא"כ ברעש גדול מתנשאים למעלה מבחי אדם. וזהו לפני הוי"ה מקור בחי הוי"ה שמשם נמשך להיות התהוות בחי הוי"ה.

Now, Havayah, [whose] yud [is] Chochmah, etc., is the level of man; whereas "with a great noise they rise up" above the level of man. This is "before Havayah": the source of the level of Havayah, from which is drawn the very coming-into-being of the level of Havayah.

והנה כמו שדם התמיד היו מקריבים מנפש הבהמה ממש כך התפלה במקום הקרבנות היא בעליות והתכללות נפש הבהמית שבאדם שהיא ג"כ ברעש גדול בחי רשפי אש והתלהבות בתשוקה וצמאון כו'.

And just as they would offer the blood of the tamid, from the actual soul of the animal, so prayer, in place of the sacrifices, is the ascent and absorption of the animal soul within a person, which is also "with a great noise": the level of flashes of fire and fervor, in yearning and thirst, etc.

20 וזהו אדם ובהמה תושיע הוי"ה בחי בהמה שבאדם תושיע להיות בה ג"כ המשכת בחי הוי"ה.

This is "Man and beast You save, Havayah": the beast within man You save, so that in it too there be a drawing down of the level of Havayah.

וצמאון זה ותשוקה זאת היא בחי בכל לבבך. שכלב יש ב' חללים חלל הימני מלא אויר ורוח.

This thirst and this yearning are the level of "with all your heart." For in the heart there are two chambers: the right chamber is full of air and breath,

וחלל השמאלי מלא דם שהדם הוא הנפש רביעית דם שהנפש תלוי בו משכנו בלב ששם יסוד האש והחום הטבעי.

and the left chamber is full of blood, for "the blood is the soul"; the rev'i is of blood on which the soul depends has its dwelling in the heart, where the element of fire and the natural heat are found.

כנודע שכנפי הריאה מנשביי [מנשבים] על הלב לקררו מחמימות ושם הוא משכן התשוקה וצמאון האלקי להעלות ולהתכלל באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה:

As is known, the lobes of the lungs blow upon the heart to cool it from its heat. And there is the dwelling-place of the G-dly yearning and thirst, to rise and be absorbed into the Infinite Light, blessed be He.

21 והנה אחרי בחי' ההעלאה והתכללות זו רוח אייתי רוח ואמשיך רוח להמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה למטה כמים הפנים.

Now, after this ascent and absorption, "spirit brings spirit and draws down spirit": to draw the Infinite Light, blessed be He, down below, "as water [reflects] face to face."

כשם שמבטל א"ע [את עצמו] מיש לאין כך נמשך מלמעלה מאין ליש שתהא השראת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש למטה כמו למעלה.

Just as one nullifies oneself, from being to nothing, so there is drawn down from above, from nothing to being, so that the Infinite Light, blessed be He, itself will rest below as above.

22 ובכל נפשך בכל כחות הנפש מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה]. וגם כל נפש כלולה מנר"נ [מנפש רוח נשמה]. ועיקר הנפש היא המשכלת כ"ח לפום שעורא דיליה. יש מארי מקרא. ויש מארי משנה ותלמוד.

"With all your soul": with all the powers of the soul, thought, speech and action. Also, every soul comprises nefesh, ruach and neshamah. And the main part of the soul is the intellectual one, each according to his measure: there are masters of Scripture, and there are masters of Mishnah and Talmud.

וזהו ענין הדלקת הנרות. אלא שבין הערבים מדליק כל ז' הנרות ובבקר בשעת הטבת שתי נרות היה מדליק נר הששי אחר הטבתו ואח"כ מדליק נר הז'.

This is the matter of lighting the lamps. Except that at dusk he lights all seven lamps, while in the morning, at the time of preparing two lamps, he would light the sixth lamp after preparing it, and afterwards light the seventh lamp.

23 והוא כענין ותורה אור להיות מאיר אור התורה בכל נפשך נפש השכלי [השכלית]. ומזה בא לבחי' ובכל מאדך בכל ממונך היא בחי' הצדקה שהיא סתם מצוה מעשיית.

It is like "and the Torah is light": that the light of the Torah should shine in "with all your soul," the intellectual soul. From this one comes to the level of "with all your might," with all your wealth, which is the level of charity (tzedakah), which is [what is called] "mitzvah" without qualification, a mitzvah of action.

כנודע שהמצות שהן בעשייה גשמי [גשמיים / גשמיות / גשמית] הן בבחי' קטרת הנעשה מסממנים שאין בהם טעם ואינם ממין מאכל.

As is known, the mitzvos that are done in physical action are of the level of the incense, which is made of spices that have no taste and are not of the category of food.

24 ומהם נעשה בחי' ריח העולה למעלה לחזק את המוח ולהשיב את הנפש שראשית גילוי כלליות הנפש הוא במוחין שבראש ופעולות הריח היא שלא תהיה הנפש בבחי' הסתלקות מן המוחין רק שתשוב ותתגלה מהעלם אל הגילוי.

From them there comes to be a fragrance that rises upward, to strengthen the mind and to restore the soul. For the first revelation of the soul as a whole is in the intellect (mochin) in the head, and the action of fragrance is that the soul should not be withdrawn from the intellect, but should return and be revealed, from concealment into revelation.

25 וכך הוא ענין המצות. וכללותן היא מצות הצדקה. שעליה נאמר וצדקה תרומם גוי. שמתרוממת ועולה למעלה מעלה. וכתוב וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו.

So it is with the mitzvos, and their general and collective expression is the mitzvah of charity, about which it is said, "Charity exalts a nation": it is exalted and rises higher and higher. And it is written, "He put on charity as a coat of mail, and a helmet of salvation on His head."

שריון הוא מקשקשים רבים. וכך הנה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול. להיות בחי' שריון שהוא מגן לכל החוסים בו.

A coat of mail is [made] of many scales. So too, each and every coin adds up to a great sum, to become a coat of mail, which is a shield for all who take refuge in it.

וכך הצדקה נעשה בחי' מגן ומחסה שלא יהיה יניקת הקליפה וסט"א [וסטרא אחרא]. ונעשה בחי' כובע ישועה בראשו:

So too charity becomes a shield and a refuge, so that there be no nurture for the kelipah and the sitra achra; and it becomes a "helmet of salvation on His head."

26 וביאור ענין זה הנה כתיב עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא. שמבחי' צדקה נעשה בחי' עטרת תפארת שיבה היא בחי' הדרת פנים יאר ה' פניו כו'

The explanation of this: it is written, "A crown of glory is gray hair; it is found in the way of charity." From charity there comes to be a "crown of glory, gray hair," which is the level of the majesty of the face, "May Havayah make His face shine," etc.,

בחי' פנימיות היא בחי' תעלומות לב ופנימית הלב שמתאחדת עם המוח בבחי' תרין ריעין דלא מתפרשין. כי חיצוניות הלב אינה מתאחדת עם המוח שהמוח ברשותו להשכיל ולהתבונן בגדולת א"ס ב"ה.

the level of the inner dimension, which is the level of "the hidden things of the heart," the inner dimension of the heart, which becomes one with the mind as "two companions who never part." For the outer dimension of the heart does not become one with the mind: the mind is in one's power, to understand and contemplate the greatness of the Infinite One, blessed be He,

27 ואעפ"כ [ואף על פי כן] חיצוניות הלב אינה ברשותו אבל פנימי [פנימיות / פנימית] הלב היא מתאחדת ממש עם המוח. ומחמת הצדקה נעשה בחי' ריח המשיב את הנפש ומאיר גילוי המוח להתאחד בפנימית הלב. and yet the outer dimension of the heart is not in one's power; but the inner dimension of the heart truly becomes one with the mind. And through charity there comes to be a fragrance that restores the soul and makes the revelation of the mind shine, to become one in the inner dimension of the heart.

וזהו שמן וקטורת ישמח לב. זה הקב"ה דכתיב צור לבבי. דכמו שהלב ממשיך חיות לכל האיברים. כך הנה כתיב ואתה מחיה את כלם.

This is "Oil and incense gladden the heart": this is the Holy One, blessed be He, as it is written, "the Rock of my heart." For just as the heart draws life-force to all the limbs, so it is written, "And You give life to them all."

28 ושמחת הלב היינו בחיי גילוי פנימיות דהיינו בחיי פנימית אור א"ס ב"ה אין ערוך אליו כו'.

The gladness of the heart is the revelation of the inner dimension, that is, the inner dimension of the Infinite Light, blessed be He, to which nothing compares, etc.

וע"י הצדקה שהוא בחיי בטול היש לאין שנותן חיי נפשו מיגיעו. נמשך מלמעלה המשכה ליש מאין ממש הוא בחיי פנימית אור א"ס ב"ה ממש.

And through charity, which is the nullification of being into nothing, for one gives the life of his soul from his toil, there is drawn from above a drawing down into being from actual nothing, which is the inner dimension of the Infinite Light, blessed be He, itself.

29 וזו היא בחיי עושים רצונו של מקום. כי הנה רצון הוא בבחי' שינוי. ואני הוי"ה לא שניתי כתיב.

This is the level of "doing the will of the Omnipresent (Makom)." For will is subject to change, and it is written, "I, Havayah, have not changed."

אלא ישראל עושים רצונו ש"מ [של מקום] להיות התפשטות רצונו ית' בבחי' מקום שהן הן המצות שהן רצונו ית' המלוכשות בעשיי [בעשיה] גשמית בבחי' מקום וזמן.

But Israel do the will of the Omnipresent, [causing] His will, blessed be He, to extend into the dimension of place: these are the mitzvos, which are His will, blessed be He, encloded in physical action, in place and time.

30 ותרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן הם תר"ך עמודי אור. כמו עמוד המחבר מעלה ומטה להיות אוא"ס

[אור אין סוף] שבבחינת פנימית שלמעלה מעלה מגדר עלמין שורה ומתלבש בבחי' רצון בתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן המלוכשות בגשמיות.

The 613 mitzvos of the Torah and the seven of the Rabbis are 620 pillars of light, like a pillar that connects above and below: so that the Infinite Light, blessed be He, of the inner dimension, which is far above the bounds of the worlds, rests and is encloded, as will, in the 613 mitzvos of the Torah and the seven of the Rabbis, which are encloded in physical things.

31 ולכך נקי מעשה הצדקה כובע ישועה. כי ישועה מלשון וישע ה' אל הבל כו'. שפונה אל תפלתו דהיינו שגורם להיות הקב"ה פונה בעצמו ובכבודו להמשיך גילוי עצמותו ומהותו ממש.

Therefore the act of charity is called a "helmet of salvation (yeshuah)." For yeshuah is from the same root as "And Havayah turned (vayisha) to Hevel," etc., meaning that He turned to his prayer: that is, [charity] causes the Holy One, blessed be He, to turn with His own Self and His glory, to draw down the revelation of His very essence and being.

וגילוי זה מתחלק לש"ע [לש"ע (370)] נהורין והוא מקור התפארת שיבה בחי' הדרת פנים כדכתיב גבי כהנים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת שהמגבעות שהם בחי' הכובע ישועה נמשך להיות בחי' תפארת שיבה והדרת פנים.

This revelation divides into 370 lights, and it is the source of "the glory of gray hair," the majesty of the face; as it is written of the Kohanim, "And you shall make them caps, for honor and for glory": the caps, which are the "helmet of salvation," are drawn down to become the "glory of gray hair" and the majesty of the face.

32 וזהו עטרת תפארת שיבה וכ"ז [וכל זה] בדרך צדקה תמצא כי מבחי' צדקה נעשה בחינת כובע ישועה להמשיך בחינת הדרת פנים יאר ה' פניו בחינת פנימיות כנ"ל. ואחר כך בחינת איברים. שבקרבות היו שני דברים דם וחלב.

This is "A crown of glory is gray hair," and all this "is found in the way of charity": for from charity there comes to be the "helmet of salvation," to draw down the majesty of the face, "May Havayah make His face shine," the level of the inner dimension, as explained above. And afterwards [comes] the level of the limbs; for in the sacrifices there were two things, blood and fat.

33 והדם קודם לנרות. וקטורת היא בחינת בכל לבבך והאיברים שהן החלב היה אחר הנרות והקטרת.

The blood precedes the lamps and incense; it is the level of "with all your heart"; and the limbs, which are the fat, came after the lamps and the incense.

והענין כי החלב הוא בחי' התענוג כמו שאנו רואים שמי שהוא בעל תענוג יש לו רכוי חלב.

The explanation is that the fat is the level of delight, as we see that one who lives in delight has much fat.

והיינו להיות כל חלב להוי"ה שיתענג על ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל

That is, "all the fat is for Havayah": that one should delight in G-d with joy and gladness of heart, more than from an abundance of everything,

ולא יהיה לו תענוג אחר כלל ועי"ז והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו'. ואנכי ממש מצוך כו' שע"ז יהיה בעיניו מתיקות התורה כו':

and not have any other delight at all. Through this, "these words which I command you," etc., [will be upon your heart]; and "I" Myself command you, etc., so that through this the sweetness of the Torah will be in his eyes, etc.

34 ומעתה נבא לבאר ענין חנוכה מה שמברכין להדליק נר חנוכה. ומה ענין חנוכה המזבח וחנוכה הבית.

Now we come to explain the matter of Chanukah, [and] why we bless "to light the Chanukah lamp"; and what is the matter of the dedication (chanukah) of the altar and the dedication of the House.

הנה כתיב חנוך לנער ע"פ דרכו. שהוא כשרוצים ללמדו. והרי הוא רחוק מזה צריך לחנכו.

It is written, "Train (chanoch) a youth according to his way": that is, when one wants to teach him and he is far from it, one must train him.

35 והחינוך הוא במתנות רבות שנותנים לו. אך הנה כתיב נער הייתי שרו ש"ע [של עולם] אמרו שהחיות המתפשט בכל העולמות לכל חד לפום שיעורא דיליה הוא בבחי' נער.

The training is through many gifts that are given to him. But it is written, "I was a youth (na'ar)"; [the Sages] said that the Prince of the World said [this verse]: that is, the life-force that spreads through all the worlds, to each according to its measure, is at the level of a youth.

וכמ"ש והוא נער את בני בלהה כו'. שם הקטנה רחל. ה' קטנה בחי' מלי' ה' אחרונה של שם הוי"ה להיות ומלכותו בכל משלה. להוות הנבראים מאין ליש הוא בבחי' קטנה לפי שהיא בבחי' גבולים ומצרים.

As it is written, "And he was a youth with the sons of Bilhah," etc.; [and] "the name of the younger one (haketanah) was Rachel": hei ketanah, "a small hei," the level of Malchus, the final hei of the Name Havayah, so that "His kingship rules over all." To bring the creatures into being from nothing to something, it is at the level of "small," because it is in the level of bounds and limits.

36 ולגבי א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' נקי כל כללות החיות בשם קטנות שאין ערוך אליו ית'. ולכן כתיב מי יקום יעקב כי קטן הוא.

Relative to the Infinite One, blessed be He, Who, as His name is so is He, has no end, etc., all of the life-force, taken as a whole, is called by the name "smallness," for it bears no comparison to Him, blessed be He. This is why it is written, "How will Yaakov stand, for he is small?"

כי יעקב מבריא מן הקצה אל הקצה ומאחר שיש קצה בראש וקצה בסוף הרי יש לו בחי' גבול וה"ז [והרי זה] בבחי' קטן לגבי א"ס ב"ה.

For Yaakov is the bar that runs from end to end; and since there is an end at the top and an end at the bottom, it has a limit, and so it is small relative to the Infinite One, blessed be He.

37 וכדי להמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בקרבנות דם התמיד ונרות וקטרת ואברים היה המזבח קטן מהכיל

To draw down the Infinite Light, blessed be He, itself through the sacrifices (the blood of the tamid, the lamps, the incense and the limbs), the altar was too small to contain [it].

ולכן התנדבו הנשיאים לחנוכת המזבח רבוי מתנות לחנך את המזבח והיה מתנתם מרובה מזה שהקריבו עליו בכ"י [בכל יום] את הכבש אחד כו' שהקריבו משל צבור של כל ישראל.

Therefore the Princes volunteered many gifts for the dedication of the altar, to dedicate the altar; and their gift was greater than what was offered on it every day, "the one lamb," etc., which was offered from the communal funds of all Israel.

38 והנשיאים לפי שהיו במעלה יותר משאר כללות ישראל נתנו לחנוכת המזבח מתנה מרובה קערות כסף ופרים וכבשים ועתודים

The Princes, because they were on a higher level than the rest of the community of Israel, gave a great gift for the dedication of the altar: silver bowls, bulls, lambs and he-goats,

כדי שיהיה כח בקרבנות של ישראל להמשיך אור דבר יום ביומו בקרבנות של כל יום ויום.

so that there would be power in the offerings of Israel to draw down light, "each day's matter on its day," in the offerings of each and every day.

וכך היה ענין הנרות דחנוכה בימי חשמונאי שהיונים לא בקשו לשלוח ידם רק להשכיחם תורתך ולהעבירם כו' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (בב"ר [בבראשית רבה] פ' ט"ז ופ' מ"ד) שאמרו כתבו לכם על קרן השור כו'.

So too was the matter of the Chanukah lamps in the days of the Hasmoneans: the Greeks did not seek to lay hands on them, but only "to make them forget Your Torah and to make them transgress," etc.; as our Sages, of blessed memory, said (Bereishis Rabbah, sections 16 and 44), that they said, "Write on the horn of the ox," etc.

ופי' לפי שכל העובדי כוכבים יש להם נה"ב [נפש הבהמית] מפני שור אלא שהם מקבלים מבחי' הפסולת והשמרי' [והשמרים] בחי' קרנים וטלפים שמרים ופסולת

The explanation: all idol worshippers have an animal soul from the face of the ox, except that they receive from the level of the waste and the dregs, the level of horns and hooves, dregs and waste,

שאין עולים ונכללי' [ונכללים] בקדוש' [בקדושה / בקדושת] פני שור שבמרכב' [שבמרכבה] שנושאות את הכסא ודמות אדם שעליו מלמעלה שכח זה רק בהנפש אלקית שהוא מבחי' אדם שעל הכסא.

which do not rise and become absorbed into the holiness of the face of the ox in the Chariot, [the Chayos] that carry the Throne and the likeness of a man upon it from above; for this power [exists] only in the G-dly soul, which is from the level of the man upon the Throne.

39 והנה"ב [והנפש הבהמית] היא מבחי' אדם שבחיות שבמרכבה ודמות אחד לארבעתן. ודמות פניהם פני אדם. ולכן יש להם כח להמשיך אור א"ס ב"ה ממש.

And the animal soul [of Israel] is from the level of man in the Chayos of the Chariot: "and the four of them had one likeness," "and the likeness of their faces was the face of a man." Therefore they have the power to draw down the Infinite Light, blessed be He, itself.

והיונים נתקנאו בישראל ורצו שגם ישראל יכתבו על קרן השור שיקבלו מבחי' קרנים וטלפים כנ"ל שלא ליכלל בקדושת אדם העליון.

The Greeks were envious of Israel and wanted Israel too to write on the horn of the ox, so that they would receive from the level of horns and hooves, as above, and not be absorbed into the holiness of the supernal Man.

וזהו שאין לכם חלק כו'. והישראל היו חלשים ומעטים בזמן ההוא ואעפ"כ [ואף על פי כן] מסרו נפשם על קדוש השם

This is [the meaning of] "that you have no portion," etc. Israel were weak and few at that time, and nevertheless they gave their lives for the sanctification of the Name.

ובכח מס"נ [מסירות נפש] הי' [היה] להם כח להמשיך אור התורה מחדש והמשכי' זו היא בבחי' חנוכה בחי' מתנה מרובה המשכת כובע ישועה להיות עטרת תפארת שיבה כו':

And through the power of self-sacrifice they had the strength to draw down the light of the Torah anew. This drawing down is at the level of Chanukah (dedication), the level of an abundant gift, the drawing down of the "helmet of salvation" to become the "crown of glory, gray hair," etc.

40 וזהו ענין הלל והודאה כי הלל הוא לי [לשון] שבח וגם לשון בהילו נרו כו'. הארה בבחי' גילוי

This is the matter of Hallel and thanksgiving. For hallel means praise, and it is also the language of “when His lamp shone (b’hilo),” etc.: illumination, in revelation.

וזה נמשך מזה כי מחמת השבח שמשבחים את האדם במעלות ומדות שיש בו מעוררים את המעלות ומדות שבו לצאת מהעלם לגילוי.

And the one follows from the other: for through the praise with which one praises a person for the virtues and qualities he has, one arouses the virtues and qualities within him to come out from concealment into revelation.

41 וזהו הללויה שיצא שם י"ה מהעלם לגילוי להיות בחי' יו"ד חכמה כו' מלמעלה מן החכמה

This is “Halleluyah”: that the Name Yah should come out from concealment into revelation, so that there be the level of the yud, Chochmah, etc., from above Chochmah.

כי חכמה כ"ח מ"ה [מה] בגימטריא אדם והמשכת בחי' אדם שעל הכסא הוא מבחי' שלמעלה מעלה מבחי' אדם הוא בחי' אור א"ס ב"ה ממש ועי"ז נעשה בחי' שם י"ה תרי"ן ריעין דלא מתפרשין

For Chochmah (Chochmah) is כ"ח מ"ה (“the power of Mah”), and מ"ה has the numerical value of אדם (“man”); and the drawing down of the level of the man upon the Throne is from the level far above the level of man, the Infinite Light, blessed be He, itself. Through this there comes to be the Name Yah, “two companions who never part.”

ואח"כ הללו את שם ה' להיות המשכת חכמה במדות שתהיינה גם המדות בבחי' בטול לך ה' הגדולה כו'.

And afterwards, “Praise the Name of Havayah”: that there be a drawing down of Chochmah into the attributes, so that the attributes too will be in a state of self-nullification, “Yours, Havayah, is the greatness,” etc.

אך כ"ז [כל זה] ההילול והשבח להמשיך מהעלם לגילוי הוא ע"י עבדי ה' שהם בבחי' עבדים שמקבלים עליהם עומ"ש [עול מלכות שמים] בבחי' שום תשים כו'

But all this praise and acclaim, to draw from concealment into revelation, is through “the servants of Havayah,” who are like servants who accept upon themselves the yoke of the kingdom of Heaven, in the manner of “you shall surely set [a king over you],” etc.

וכמ"ש במ"א שבח"י הלל והשבח הזה והמשכה זו היא בח"י מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום שהוא בח"י הברכה והמשכה מהעלם אל הגילוי.

As is explained elsewhere, this level of praise and acclaim, and this drawing down, is the level of the hundred blessings that a person is obligated to recite every day, which is the level of blessing and drawing down from concealment into revelation.

42 וזהו יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם. מעתה מהתחילי [מהתחלת] הזמן שהוא בבחי' מלכותו ית' שאז שייך לי [לשון] זמן מלך מלך כו' כמ"ש במ"א

This is "May the Name of Havayah be blessed from now and forever." "From now": from the beginning of time, which is at the level of His kingship, blessed be He, for then the language of time applies, "[G-d] is King, [G-d] was King," etc., as is explained elsewhere.

ועד עולם היינו שיומשך ויתפשט עד סוף כל המדרגות שיהי' [שיהיה] גילוי אלקות כו'.

"And forever": that it be drawn down and spread to the end of all the levels, so that there be a revelation of G-dliness, etc.

43 וכ"ז [וכל זה] בח"י הלל והללויה להמשיך מההעלם אל הגילוי. אבל בח"י הודאה הוא בחי' שוב שצ"ל רצוא ושוב

All this is the level of Hallel and Halleluyah, to draw from concealment into revelation. But thanksgiving is the level of "returning," for there must be "running and returning."

ולמעלה נקי' מטי ולא מטי שבאמת אין אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בגילוי ממש בזה"ז [בזמן הזה] כ"א לע"ל [לעתיד לבוא] ונגלה כבוד הוי"ה כי עין בעין כו'

Above, it is called "reaching and not reaching." For in truth the Infinite Light, blessed be He, is not actually revealed in this time, only in the Time to Come: "And the glory of Havayah will be revealed," "for eye to eye," etc.,

משא"כ עכשיו אין הגילוי רק בבחי' קול דודי דופק אני ישנה ולבי ער כו' ומשחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א [די אמות] של הלכה כו'

whereas now the revelation is only in the manner of "The voice of my beloved knocks," "I sleep, but my heart is awake," etc.; and since the Holy Temple was destroyed, the Holy One, blessed be He, has in His world only the four cubits of halachah, etc.

ונמשך מזה בחי' הודאה ובטול לאור א"ס ב"ה הנמשך בתורתו ועבודתו. ודברי אשר שמתי בפיו.
ואשים דברי בפיו. אני המשנה המדברת בפיו כו':

From this comes the level of thanksgiving and self-nullification before the Infinite Light, blessed be He, which is drawn down in His Torah and His service: "And My words which I have put in your mouth," "And I have put My words in your mouth," "I am the Mishnah speaking in your mouth," etc.

כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך כו'...

Thus says Havayah of Hosts: If you will walk in My ways

1 כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך כו' ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. להבין מהו ענין מהלכים בין העומדים.

“Thus says Havayah of Hosts: If you will walk in My ways, etc., and I will give you mahlechim (“goings”) among these that stand.” [We need] to understand what is meant by “mahlechim among those that stand.”

הנה נודע שהמלאכים נק' עומדים כמ"ש שרפים עומדים.

Now it is known that the angels are called “standing,” as it is written, “Seraphim stood.”

וגם הנשמות קודם בואם לעוה"ז נק' ג"כ עומדים כמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו. רק אחרי ירידת הנשמות לעוה"ז בהתלבשותן בגוף ונפש הבהמית נק' מהלכים.

The souls too, before they come into this world, are likewise called “standing,” as it is written, “As Havayah lives, before Whom I have stood.” Only after the souls descend into this world, when they are enclothed in a body and an animal soul, are they called mahlechim (“goers”).

2 והטעם שהמלאכים ונשמות נק' עומדים כי שרש התהוותם הוא מבחי' אותיות והמלאכים הם מאותיות הדבור כמ"ש וברוח פיו כל צבאם.

The reason the angels and the souls are called “standing” is that the root of their coming into being is from the level of letters. The angels are from the letters of speech, as it is written, “And by the breath of His mouth, all their host.”

וישראל עלו במחשבה הם מאותיות המחשבה והאותיות הם בחי' דומם כמ"ש בס"י [בספר יצירה] שתי אבנים בונות כו' לפי שהן בטילות לגבי השכל המנהיגן

And Israel, who “arose in [G-d's] thought,” are from the letters of thought. The letters are the level of the inanimate, as is said in Sefer Yetzirah, “Two stones build [two houses],” etc., because they are nullified before the intellect that directs them,

כי האותיות הן לפי השכל כו' ולכך נק' עומדים כבחי' דומם שאין להם בחי' הילוך.

for the letters follow the intellect, etc. Therefore they are called “standing,” like the level of the inanimate, which has no quality of going.

3 ומ"ש ובשתים יעופף הרי שמצינו להם בחי' הילוך הוא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] כשישראל אומרים קדושה למטה גם המלאכים אומרים קדוש למעלה ואזי נאמר ובשתים יעופף וקרא זה אל זה כו'.

As for what is written, “And with two it would fly,” where we do find a quality of going in them: this comes through an arousal from below. When Israel says the Kedushah below, the angels too say “Holy” above, and then it is said, “And with two it would fly,” and “One called to another,” etc.

אך להבין ביאור הדבר איך הוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] הנה נודע שיש ב' בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע.

But to understand the explanation of how there is an arousal from above through an arousal from below: it is known that there are two levels, the light that fills all worlds (memalei kol almin) and the light that encompasses all worlds (sovev kol almin).

פ"י ממכ"ע [ממלא כל עלמין] היינו לפי סדר המדרגות בהשתלשלות וירידות המדרגות מעילה לעילה כו' ומהוה ומחיה לכאור"א [לכל אחד ואחד] לפי מזגו ותכונתו בבחי' השתלשלות ממש והשפעת והמשכת חיות זה הוא מבחי' מלכותו ית' מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים] וכבוד הדר מלכותו.

The meaning of “fills all worlds” is: according to the order of the levels in the chain of descending worlds (hishtalshelus), the descent of the levels from cause to cause, etc. It brings into being and gives life to each one according to its temperament and nature, in the manner of an actual chain of descent. This flow and drawing down of life-force is from the level of His sovereignty, blessed be He: “Your kingship is a kingship over all worlds,” and “the glorious splendor of His kingship.”

פ"י הדר הוא תפארת גדולתו ית' ברבוא רבבות עולמות אלף אלפין ישמשונה כו' ולגדודיו אין מספר שכל זה יקר תפארת גדולתו ית'

The meaning of “splendor” (hadar) is the beauty of His greatness, blessed be He, in myriads upon myriads of worlds: “A thousand thousands serve Him,” etc., and “His legions are without number.” All this is the precious beauty of His greatness, blessed be He.

ואין זה אלא מבחי' מלכותו ית' וכל המלאכים זמירות יאמרו רק למלך אל חי וקים כי הוא לבדו פי' בבחי' עצמותו ית' מרום וקדוש כו'.

And it is none other than from the level of His sovereignty, blessed be He. All the angels "utter songs" only "to the King, the living and enduring G-d," for He alone (meaning, in His very Essence, blessed be He) is "exalted and holy," etc.

4 וע"ז אומרים ג"פ [ג' פעמים] קדוש להיות המשכת קדושה עליונה מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע עד שיהיה הוי"ה צבאות ולהיות מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו].

For this reason they say "Holy" three times: so that there be a drawing down of supernal holiness from the Infinite Light, blessed be He, that encompasses all worlds, until it becomes "Havayah Tzevaos," and so that "the whole earth is full of His glory."

ופי' כבודו התלבשותו וגם כבוד בגימ' [בגימטריא] ל"ב הם ל"ב נ"ח שבחי' התלבשות אא"ס [אור אין סוף] ב"ה היא בחכמה וכמ"ש (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וכתוב מלאה הארץ קניניך.

The meaning of "His glory" is His enclothing. Also, kavod (glory) is numerically thirty-two: the thirty-two paths of wisdom. For the enclothing of the Infinite Light, blessed be He, is in Chochmah, as it is written (Psalms 104), "How many are Your works, O Havayah! You made them all with wisdom," and it is written, "The earth is full of Your possessions."

קניניך הם בחי' קנה חכמה קנה בינה והן הן מלא כל הארץ שהוא ענין התלבשות אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ונק' יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה:

"Your possessions" (kinyanecha) are the level of "Acquire wisdom, acquire understanding," and these are what "fill the whole earth." This is the enclothing of the Infinite Light, blessed be He, as the light that fills all worlds, and it is called the union of the Holy One, blessed be He, and His Shechinah.

5 והנה נודע כי תכלית ירידת הנשמה לעוה"ז לא ירדה בשביל עצמה כי הנשמה א"צ [אין צריך / אינו צריך] תיקון לעצמה אלא עיקר ירידתה להתלבש בנה"ב [בנפש הבהמית]

Now it is known that as for the purpose of the soul's descent into this world, it did not descend for its own sake, for the soul needs no rectification for itself; rather, the main [purpose] of its descent is to be enclothed in the animal soul,

כדי להיות בחי' אתכפייא ואתהפכא בנה"ב [בנפש הבהמית] עד שלא יהיה לה כ"א רצון א' לאביה שבשמים וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ.

so that there be subjugation and transformation (iskafya and is'hapcha) in the animal soul, until it has no will but one, for its Father in heaven, as it is written, "Whom do I have in heaven? And besides You I desire nothing on earth."

6 והיינו ע"י נפש האלקית המתלבשת בה המשכלת ומתכוננת בה' אחד בק"ש [בקריאת שמע] שמע ישראל שמע לי [לשון] הבנה איך הוא ית' אחד בשמים וארץ.

This is through the G-dly soul encloded in it, which reflects and contemplates "Havayah is One" in the Shema, "Shema Yisrael" ("shema" is a term for understanding): how He, blessed be He, is One in heaven and earth.

והח' והד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם כולם בטלים לבחי' האל"ף הוא יחודו ית' כי הוא לבדו הוא כמו קודם שנברא העולם כי אני ה' לא שניתי.

The ches and the dalet, which are the seven heavens and the earth and the four directions of the world, are all nullified to the aleph, which is His unity, blessed be He. For He alone exists as before the world was created: "For I, Havayah, have not changed."

7 וברוך שאמר והיה העולם באמירה אחת. רק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שבחי' מלכותו ית' הוא שמחיה ומהוה את כל העולמות מאין ליש להיות נראה ונגלה לעיני בשר ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] כו'. ועי"ז ואהבת בכל לבבך בשני יצריך.

And "Blessed is He Who spoke, and the world came into being" with a single utterance. Only "Blessed be the name of His glorious kingdom forever and ever" [refers to] the level of His sovereignty, blessed be He, which gives life to and brings into being all the worlds from nothing to something, so that they appear and are revealed to eyes of flesh as a something, a thing unto itself, etc. And through this [comes] "You shall love [G-d] with all your heart": with both your inclinations.

אך קודם ק"ש [קריאת שמע] תקנו חכמים שתים לפניה לקיום הק"ש [הקריאת שמע] ומתחילין תחלה לספר מענין המלאכים איך שהם מקדישים ומעריצים כו' והאופנים ברעש גדול כו'.

But before the Shema the Sages instituted two [blessings] before it, for the fulfillment of the Shema. They begin by first recounting the matter of the angels, how they sanctify and extol, etc., and "the Ofanim, with a great noise," etc.

כי הנה להיות קיום ואהבת בשני יצריך שגם היצה"ר [היצר הרע] ישוב לאתכפיא ולאתהפכא הוא ע"י מלחמה גדולה

For the fulfillment of "You shall love" with both your inclinations, that even the evil inclination should come to subjugation and transformation, comes about through a great war,

וכמ"ש ולאום מלאום יאמץ וכתיב ויאבק איש עמו עד עלות השחר שעד עלות השחר לע"ל [לעתיד לבוא] כל ימי משך זמן הגלות הכל היא בבחי' מלחמה.

as it is written, "And one nation shall be stronger than the other nation," and it is written, "And a man wrestled with him until the break of dawn": until the break of dawn of the Time to Come, all the days of the length of the exile, everything is in a state of war.

8 וכתוב ורב יעבד צעיר בחי' רב הוא בחי' לפני מלך מלך כו'. אלא שירדה ונפלה בשבה"כ [בשבירת הכלים] כנודע.

And it is written, "And the elder shall serve the younger." The level of rav ("elder," also "great") is the level of "before any king reigned," etc., except that it descended and fell in the shattering of the vessels, as is known.

וירידה זו מאיגרא רמא כו' היא צורך עליי' [עלייה] ע"י ישראל בנפשות אלקיות שבהם למשול ולשלוט על רוח הנה"ב [הנפש הבהמית] עד שתשוב להיות בבחי' אתכפיא ואתהפכא כו' ואין הדינין נמתקין אלא בשרשן.

This descent "from a high roof [to a deep pit]" is for the sake of an ascent, through Israel, with the G-dly souls within them, ruling and governing the spirit of the animal soul until it returns to be in a state of subjugation and transformation, etc. For judgments are sweetened only in their root.

9 ולכך א"א להכניע ולכבוש את רוח הנה"ב [הנפש הבהמית] תחת ממשלת הנה"א [הנפש האלקית] כ"א ע"י שרשה של הנה"ב [הנפש הבהמית] שמקור חוצבה ויסודתה בהררי קדש הוא מחיות הקדש שבמרכבה פני אר"י [אריה] פני שור כו'.

Therefore it is impossible to subdue and conquer the spirit of the animal soul under the rule of the G-dly soul except through the root of the animal soul, whose quarry and foundation is "in the holy mountains": from the holy Chayos of the Chariot, "the face of a lion, the face of an ox," etc.

ולכך צריך להזכיר לפני תחלה איך שהמלאכים וחיות הקדש מקדישים וממליכים כו'. ומזה יבא לקיום הק"ש [הקריאת שמע] להיות ואהבת בכל לכבך בשני יצריך.

Therefore one must first mention, before it, how the angels and the holy Chayos sanctify and proclaim [His] kingship, etc. From this one comes to the fulfillment of the Shema, "You shall love [G-d] with all your heart": with both your inclinations.

והנה בק"ש [בקריאת שמע] ממשיכים לה בחי בטול ממש בה' אחד במס"נ [במסירות נפש] ממש באור א"ס ב"ה הסוכ"ע עד שתתפשט לצאת מנרתקה כו':

And in the Shema one draws down to it a state of true self-nullification in "Havayah is One," with actual self-sacrifice, in the Infinite Light, blessed be He, that encompasses all worlds, until it would expand to leave its sheath, etc.

10 והענין כמ"ש סוס ורוכבו רמה בים. שהסוס בטל לגבי רוכבו שבלתי הרוכב אין מעלת הסוס כלום

The matter is as it is written, "The horse and its rider He cast into the sea." The horse is nullified before its rider; without the rider, the horse's virtue is nothing.

אבל כשיש רוכב עליו ניכר מעלת הסוס ביותר שיכול לרוץ למקום שאין הרוכב יכול לילך מצד עצמו.

But when there is a rider on it, the horse's virtue is recognized all the more, for it can run to a place where the rider could not go on his own.

11 וכך בחי נה"ב [נפש הבהמית] מצד עצמה היא מקושרת למטה אבל כשרוכב עליה הנה"א [הנפש האלקית]

המתלבשת בה הנה זאת תהיה העלאת הנפש הבהמית ביתר שאת וביתר עז במס"נ [במסירות נפש] ממש.

So too the animal soul, of itself, is bound to what is below. But when the G-dly soul that is encloded in it rides upon it, this becomes the elevation of the animal soul, with "greater eminence and greater power," with actual self-sacrifice.

והיינו לפי ששרשה ממקום עליון יותר מלפני מלך מלך כו' ורב יעבד כו'. ואזי גדול ורב כחה עד שבתפלת י"ח היא הממשכת ומשפעת המשכת בטול אא"ס [אור אין סוף] ב"ה במלאכים

This is because its root is from a higher place, from "before any king reigned," etc., and "the elder shall serve," etc. Then its power is great and abundant, so much so that in the Shemoneh Esreh prayer it is what draws down and bestows a flow of self-nullification toward the Infinite Light, blessed be He, into the angels,

עד שהם אומרים קדוש כשישראל אומרים למטה. וזהו ענין באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שממטה למעלה להיות בטול בא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממטה למעלה:

until they say "Holy" when Israel says [it] below. This is the meaning of "through an arousal from below [comes] an arousal from above": from below upward, that there be self-nullification in the Infinite Light, blessed be He, from below upward.

12 והנה כך הוא בענין המשכת אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מלמעלה למטה הוא ע"י ישראל בעסק התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' בתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן

Likewise with the drawing down of the Infinite Light, blessed be He, from above downward: it comes through Israel, in their occupation with the Torah, which is His wisdom and will, blessed be He, in the 613 commandments of the Torah and the seven of the Rabbis,

שהם תרי"ג בגימ' [בגימטריא] כת"ר שהן הם בחי' כתר עליון בחי' כותרת ומקיף שלמעלה מעלה מבחי' סדר ההשתלשלו' [ההשתלשלות] ומשם ממשיכים ישראל הארת אא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע.

which are 620, numerically equal to keser (crown). These are the level of the supernal Keser, the level of a crown and an encompassing [light] that is far above the order of the chain of descending worlds. From there Israel draws down the radiance of the Infinite Light, blessed be He, that encompasses all worlds.

13 וזהו שאחר ואהבת בכל לבבך ממטה למעלה אומרים והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' המשכת הדברים האלה מבחי' אנכי ממש מלמעלה למטה כו' שלא יסתיר ולא יעלים כו'.

This is why, after "You shall love [G-d] with all your heart," [which is] from below upward, we say, "And these words which I (Anochi) command you," etc.: the drawing down of "these words" from the level of Anochi itself, from above downward, etc., so that it neither hides nor conceals, etc.

והמלאכים מקבלים מהם המשכת התורה הנמשכת בגי'ע [בגן עדן] כמ"ש היושבת בגנים כו' וגם בעסק התורה בעוה"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על יש מהחכמים הגדולים שנתקבצו מלאכי השרת כבמזמוטי חתן וכלה כו'.

The angels receive from them the drawing down of the Torah that is drawn into the Garden of Eden, as it is written, "You who dwell in the gardens," etc. And also regarding Torah study in this world, our Sages said of some of the great sages that the ministering angels gathered as at the rejoicing of a groom and bride, etc.

14 ונמצא שהשפעת המלאכים מישראל היא בין מלמטה למעלה ובין מלמעלה למטה. וזהו ונתתי לך מהלכים ב' מיני הילוך ממטה למעלה וממעלה למטה. בין העומדים.

It follows that the angels' flow from Israel is both from below upward and from above downward. This is "I will give you mahlechim": two kinds of going, from below upward and from above downward. "Among those that stand":

פ"י בפנימיות העומדים. הם המלאכים להיות השפעת בחי' הילוך בבחינת פנימית המלאכים בין ממטה למעלה ובין מלמעלה למטה:

meaning, in the inner dimension of those that stand, who are the angels: that there be a flow of the quality of going into the inner dimension of the angels, both from below upward and from above downward.

15 אך הנה כ"ז [כל זה] אם בדרכי תלך כו'. והענין הוא כי הנה הכח הזה הניתן לישראל

But all this is "if you will walk in My ways," etc. The explanation is that this power given to Israel,

להיות בהם ועל ידם העלאה והמשכה זו הוא לפי שהם בני יעקב הבריה התיכון מבריה מן הקצה אל הקצה.

that in them and through them there be this ascent and drawing down, is because they are the children of Yaakov, "the middle bar that runs through from end to end."

16 ועל ידי התומ"צ [התורה ומצות] שהן תר"ך עמודי אור כעמוד המחבר מעלה ומטה כו'. וזהו אם בדרכי תלך.

And [it is] through the Torah and mitzvos, which are 620 pillars of light, like a pillar that joins above and below, etc. This is "if you will walk in My ways."

דרך הוא המחבר מעיר לעיר כו'. וכל התורה והמצות נק' דרך שבהם ועל ידם ע"י כולם דוקא עוברת ההשפעה.

A way is what joins one city to another, etc. The whole Torah and the mitzvos are called a way, for in them and through them, through all of them specifically, the flow passes.

17 וכנודע שהטפה יורדת דרך כל האיברים כו'. ועז"נ [ועל זה נאמר] כל ארחות ה' חסד ואמת. שאין הילוך ההשפעה אלא בבחי' חסד דוקא. ובבחי' אמת דוקא.

As is known, the drop descends by way of all the limbs, etc. Of this it is said, "All the paths of Havayah are kindness and truth": the flow goes only by way of kindness specifically, and by way of truth specifically.

אך א"א להיות מלמעלה למטה כ"א שיהי' [שיהיה] תחלה ממטלמ"ע [ממטה למעלה] כל האומר אין לי אלא תורה כו'.

But it cannot be from above downward unless it is first from below upward: "Whoever says, 'I have only Torah,'" etc.

18 ועוד זאת וגם אתה תדין את ביתי. תדין דינא דמלכותא דינא כי בדברים לא יוסר עבד היא הנה"ב [הנפש הבהמית].

And further: "And you too shall judge My house." "Judge": "the law of the kingdom is law." For "a servant will not be corrected by words": this is the animal soul.

וצריך להכותה בשבט לעולם ירגיז כו'. והיא בחי' זיעתן של חיות. כענין זיעה שבאדם שהיא שמחמת פחדו נעשה תגבורת האש על המים שבו.

It must be struck with a rod: "A person should always incite," etc. This is the level of the sweat of the Chayos, like a person's sweat, which comes when, from his fear, the fire in him overpowers the water in him.

19 ודוחה האש את המים לחוץ בבחינת זיעה. כך הנה כתיב ונהר די נור כו'. שהוא מזיעתן של חיות שהם כבריא' [כבריא / כבריא] ומשם יורד ליצירה ועשיה ונעשה נהר די נור על ראש רשעים יחול

And the fire pushes the water outward as sweat. So too it is written, "A river of fire," etc., which comes from the sweat of the Chayos, which are in Beriah; from there it descends to Yetzirah and Asiyah and becomes the river of fire [of which it is said], "It shall fall upon the head of the wicked."

דהיינו הזיעה שהיא בחי' המים שדוחה בחי' האש שלהם שזעים וחלים מאימת כסא. ומגודל הפחד יוצא' [יוצאת] מהם בחינת הזיעה שהיא בחינת המים.

That is, the sweat, which is the level of water, which their fire pushes out, for they tremble and quake from the dread of the Throne. From the greatness of the fear, sweat, which is the level of water, comes out of them.

שהיא בחינת השפעה והמשכה כמים. ומה נעשה נהר די נור כו'. וכענין כעס על ההפוך הנמשך מחמת המשכת האהבה כו':

[Water] is the level of flow and drawing down, like water. From this the river of fire is made, etc. It is like anger at the opposite, which comes from the drawing down of love, etc.

20 ותדין את ביתי היא בחי' נה"א [נפש האלקית] כי היכל ה' המה. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר כו'.

"You shall judge My house": this is the level of the G-dly soul, for "they are the sanctuary of Havayah." "And they shall make Me a Sanctuary and I will dwell within them"; it does not say "within it," etc.

וגם אתה הוא יהושע הכהן הגדול הוא שושבינא דמטרוניתא בהעלותך את הנרות כו'. כהנא רבא חסד עלאה ואעפ"כ [ואף על פי כן] תדין בבחי' גבורות ועי"ז תשמור את חצרי. חצרי הוא בחי' נה"ב [נפש הבהמית].

"And you too": this is Yehoshua the High Priest, who is the "groomsman of the Queen": "When you kindle the lamps," etc. The High Priest is supernal Chesed, and nevertheless "you shall judge" with the level of Gevuros, and through this "you shall guard My courtyards." "My courtyards" is the level of the animal soul.

כי ההפרש שבין בית לחצר הוא שבית מקורה בגג שהוא ענין פריסת אהל ומקיף מבחי' סוכ"ע. משא"כ חצר אינה מקורה כו'. וצריך שמירה.

For the difference between a house and a courtyard is that a house is covered by a roof, which is the spreading of a tent and an encompassing [light] from the level of the light that encompasses all worlds. A courtyard, however, is not roofed, etc., and needs guarding.

21 והנה אחר כ"ז [כל זה] ונתתי לך מהלכים ב' בחי' הילוך כו'. והוא לע"ל [לעתיד לבוא] כי כהיום נקי בחי' רצוא ושוב. רצוא ממטה למעלה. ושוב מלמעלה למטה.

After all this, "I will give you goings": two kinds of going, etc. This is in the Time to Come. For nowadays it is called "running and returning" (ratzo vashov): running from below upward, and returning from above downward.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כשיתגלה בחי' סוכ"ע כחשכה כאורה. ואין בו מעומ"ט [מעלה ומטה] יהי' [יהיה] הכל בחי' הליכה. שיהי' [שיהיה] גם השוב בחי' הליכה כמו הרצוא כו'.

But in the Time to Come, when the light that encompasses all worlds is revealed, "darkness is as light," and there is no above and below in it, everything will be a state of going: even the returning will be a going, like the running, etc.

רק שמקודם צ"ל בחי' תדין כנ"ל. וזהו ענין הנס שהי' [שהיה] בחנוכה (וכן בפורים) שהי' [שהיה] תחלה מלחמה ואח"כ הנס ביום מנוחה:

Only, beforehand there must be the level of "you shall judge," as said above. This is the meaning of the miracle that occurred on Chanukah (and likewise on Purim): first there was war, and afterward the miracle on a day of rest.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/vayeishev/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok